Florentin
SMARANDACHE

Vol. XLI

17.07.2010 – 10.01.2011
150 pagini

Londra (Anglia);
Edinburgh (Scoția);
Paris (Franța);
Gallup (NM, USA);
Silverton (CO, USA);
Nicaragua, Costa Rica,
Panamá

– 17.07.2010, Londra (Anglia)
Mă doare capul în trenul per-
sonal [redacted] Horley – London Bridge
din cauză de nemâncare (n-am
luat nimic în gură de dimi-
neață).

*

Southwark Cathedral.

Reconstruită în 1212.
Fondată în anul 606 de că-
tre saxoni.

*

Ruinele Palatului Bișopului
de Winchester (fundate în sec.
12).

*

[redacted]

Autobuze cu două nivele -
parcă ai fi un autobuz dea-
supra altui autobuz — așa
arată.

*

Catedra Sf. Paul.

Design de William Ramsay
în 1332. Distrusă de Marele Foc
londonez din 1666.

*

Am văzut atâtea catedrale
că (nu) mai disting care și cum.

*

12,50£ intrarea.
Podea în pătrățele alb-negru,
ca la șah.
Picturi murale aurite. Vitralii
colorate aprins.
covoare de episcopi.
Biserica anglicană s-a desprins
de sub tutela Romei în anul
1534 când Regele englez Henry
al VIII-lea se rupe de papali-
tate și se auto-proclamă șef
al Bisericii Anglicane. Elisa-
beta I îi dă o formă între
protestantism și catolicism.

Am făcut vara asta
peste 3000 de poze — majo-
ritatea peisaje, obiective
turistice.

*

Please mind you head!
(and head your mind!!).

*

Urcăm în cupolă (528 trepte).
Londra văzută de sus e mai
puțin artistică față de Paris.

*

La subsol un memorial dedi-
cat Războiului din Corea
(1950-1953), când s-a bătut
estul cu vestul (comuniști
cu capitaliști): au murit
milioane de oameni, iar re-
zultatul a rămas tot ca î-
nainte de război!

*

Memorial dedicat celui
de-Al Doilea Război Mondial
(1939-45).

*

Tombele Ducelui de Wellington
și Amiralului Lord Nelson.

În biserica St. Paul s-a cununat Prințul Charles, al Țării Galilor, cu Lady Diana Spencer în 1981.
Iar Regina Elisabeta a II-a a cerebrat 50 de ani de domnie (1952-2002) — jubileul de aur.
Martin Luther King Jr. s-a rugat aici în 1964 înaintea primirii Premiului Nobel pentru Pace.
Funerariile Ducelui de Wellington în 1852 (învingătorul lui Napoleon)
jubileul de diamant al Reginei Victoria în 1852 (25 de ani).

*

Din nou pe străzile londoneze.
Statuia lui James Henry (1844-1896), inginer șef, constructor al tunelelor orașului pentru metrou.

Zid al orașului, construit între 190-220 d.C. pe o distanță de 3Km, în vremea romanilor (denumită localitatea Londinium).
Zidul era 2,7 m de gros și peste 6 m înalt.
În perioada medievală 1066-1500 a fost reparat și re-înaltat.

*

Wakefield Garden.

*

Regii ăștia-s ca niște păpuși ori roboți ori actori: trebuie să știe ce gesturi să facă, ce cuvinte regizate să spună... ca la teatru.

*

[redacted]
Lilia zice că eu mă mențin
tânăr pentru că gândesc tot
timpul, pun creierul la lucru per-
manent (citesc, studiez, [redacted]
scriu, creez).

- 18.07.2010

La Castelul Windsor (al
dinastiei actuale).
Mary Delany (1700-1788), artistă,
și Fanny Burney (1752-1840), ro-
mancier și autor de jurnal
intim au locuit aici.
16 £ intrarea.
900 de ani rezidență a
regilor englezi și apoi britanici.
Ziduri până la 4 m de grosi-
me.
Cu audioghiduri s-au elimi-
nat job-urile de ghizi pri-
vați. (1500 meșteri au lucrat la a-
ceste obiecte minuscule)
Colecția de miniaturi (Doll's
House) a Reginei Mary.
Bătălia din 1815 reflectată în
picturi, de la Waterloo, unde
Wellington învinge pe Napoleon.

[redacted]
Camerele [redacted] Regelui Charles
al II-lea.
Portrete regale. [redacted] Peste 7000
picturi [redacted] începând din sec. 15.
Regii erau și mari colectori
de artă.
Tabloul lui Henry al VIII-lea
și cei trei copii ai săi (Edward
VI, Mary I, Elysabeth I).
Sala de dineu a Regelui Charles
al II-lea.
Antony Van Dyck a executat
multe portrete (familia Regelui
Charles I [redacted], Rege decapitat [redacted]
de Oliver Cromwell în 1649).
(armata lui)
Camere de vizitatori
[redacted] compozitorul Händel (G.F.)
născut în Germania, a creat
și s-a mutat în Anglia pen-
tru Regele George [redacted] I.
Statuia lui Churchill.
(1685-1759)

La Trafalgar în 1805,
Amiralul Lord Nelson învinge
forțele franco-spaniole (con-
duse de Napoleon).
[redacted] Un incendiu [redacted] pe
20 noiembrie 1992 distruge
[redacted] în castel.
(câteva camere)

Castelul a fost prima dată î-
nălțat de William Cuceritorul
în sec. 11.
O serie de regi [redacted] au locuit
și adăugat lucrări la castel
începând de la Henry al II-lea
până la Regina Elisabeta a
II-a.
Pictori celebri precum Rubens,
Van Dyck, Holbein au contribuit.
Marcus Adams a fost între 1926-
1956 fotograful oficial a
patru familii regale.

Masa de prânz la restaurantul
chinezesc Nell Gwynn din
localitatea Windsor (cam la
30km de Londra).
Regina Elisabeta a II-a vine
de două ori pe an aici.
Ea locuiește mai mult în
Palatul Buckingham.
Bere: London Pride (1,80£).
Peste cu cartofi pai, verdeață
și lămâie (5,50£).

Cumpărăm supă de 1-2 £ (concentrată) încălzim apă acasă și le amestecăm.
Dar și-n Anglia... nu ne putem abține de la [redacted] dulciuri (ne atrag [redacted] ca un magnet)!

*

Trenurile aclimatizate între Londra și suburbii.

*

Cu harta metroului [redacted] permanent în buzunar.

— 19.07.2010

<u>Monumentul</u> de lângă [redacted] podul Londrei.
Construit între 1671-1677 pentru a celebra Mare Incendiu al Londrei din 1666 care a durat 3 zile distrugând 13000 de case.
Urcăm în monument: 311 trepte în spirală, 61 metri înălțime, vedere a Londrei la 360 grade.
3£ intrarea.

100 000 oameni rămași fără adăpost după incendiu;
6 morți numai.
87 biserici distruse;
50 de ani a durat reconstrucția capitalei, dirijată de arhitectul și matematicianul Sir Christopher Wren.

*

Copiez pozele de pe cardul camerei pe <u>extended memory</u> (USB) ca să ne rămână memorie suficientă și pentru Edinburgh.

*

[redacted] Casa <u>Somerset</u>.
Arta și [redacted] design.
(Scriu în timp ce vizitez la prima mână. Nu mai am timp să revăd.)
Colecția de tablouri scoțiene (Fleming) începând din 1770.
Concepută de bancherul Robert Fleming în anul 1900.

Pictori: David Ross Warrilow ([redacted] n. 1956), Charles James Lauder (1841-1920: cu Glasgow-ul de odinioară), Anne Redpath (1895-1965), S. J. Peploe (1871-1935), Donald Bain (1909-1979), Henry James Lintott (1877-1965), Alexander Muir, Sir Muirhead Bone (1876-1953), David Hosie (n. 1962); desene de [redacted] Carol Rhodes (n. 1959), Willie Rodger (n. 1930) cu o tapiţerie despre... fotbal. Crawfurd Adamson ([redacted] n. 1953) John MacAuley (n. 1968), Charles Avery (n. 1973), Jack [redacted] Vettriano (n. 1954), Mariotto [redacted] Albertinelli (1474-1515) Portretul lui Horatio Nelson (1758-1805), eroul de la

Trafalgar. La 12 ani se înrolează în marină, la 21 de ani devine căpitan; devine Baron în 1798 şi Visconte în 1801 după ce distruge flota franceză [redacted] pe Nil şi respectiv îi învinge pe danezi la Copenhaga.
Tabloul său pictat de Lemuel Francis Abbott (1760-1803).

George Sanders (1774-1846) [redacted] portretizează pe George Keith Elphinstone (1746-1823). A stopat scăparea lui Napoleon după 1812 şi 1815 de pe insula Sf. Elena.

Galeria Courtland, asamblată de Thomas Gambier Parry (1816-88) cu artă colectată între anii 1830-1870.
Stilul Victorian, Florentin, religios (temă revitalizată în sec. 19 de Augustus Welby Pugin, John Ruskin, William Burges, etc.
Pictori: Fra Angelico (1395/1400-1455), Lorenzo Monaco (1370-1425).
sculpturi miniaturale în fildeș (arta gotică) dintre anii 1270-1400: „Adorația lui Diptych",
cu scene din „Copilăria și Pasiunea lui Christos (mijlocul sec. 14).
Noi idei religioase (Noul Testament).

André Beauneveu (c. 1335-c. 1401): „Virgina și Copilul" {Mi se atrage atenția că n-am voie să țin rucsacul în spate ori pe umăr în galerie, ci numai de mână și jos...}.
Renascentism, impresionism, post-impresionism, modernism.
Cézanne, Renoir, Monet, Degas, Seurat, Gaugin; iar în sec 20: Matisse, Kandinsky, Modigliani, Manet.
(Botticelli, Bruegel, Rubens, Gainsborough, Michelangelo, Turner, Rembrandt)

*Expoziția lui Amedeo Modigliani (1884-1920) cu femei nude de la Galeria Berthe Weill din Paris este închisă de poliție deoarece prezenta părul pubic (al vaginei)! *

La Paul Gaugin [redacted] (1848-1903)
mi-a plăcut exotismul său
din Tahiti, culorile mate
parcă din altă lume?
Provocator nudul egiptean
al lui Erich Heckel (1883-1970)
[redacted] Postmodernismul
sec. 20 cu năzbâtii "artisti-
ce": Damien Hirst (n. 1965),
Gary Hume (n. 1962), Anish
Kapoor (n. 1954), Linda
Karshan (n. 1947) cu un
pătrat alb.
Cain tăind capul lui Abel
în tabloul lui Rubens (cele-
bra scenă din Biblie cu gelo-
zia fraților gemeni).

*

M-am întrebat de ce [redacted] predomină
nudurile feminine? (pictate de
bărbați). De ce nu și nuduri
masculine? (pictate de femei).
Bărbații sunt mai mult obsedați
de sex! și când femeile mai de-
grabă vor romantism.

Din metroul [redacted] londonez auzi
țigani români cântând la
acordeon.

*

Mă gândesc să iau o clasă
de <u>Oil Painting</u> chiar la
UNMG - să m-apuc serios
de pictură.

*

Sistemul [redacted] subteran al
metroului a fost dat în fo-
losință în 1863. În timpul
războiului mondial al doi-
lea a [redacted] fost adăpostită aici
o parte din trezoreria na-
țională britanică.

*

Pe [redacted] strada Oxford, zonă
comercială, o-ngrămădeală
de nu poți să mergi.
Mergem apoi pe <u>Duke</u> (strada) [redacted] prin
Piața Manchester spre <u>Colecția
Wallace</u>. Intrare gratuită.
François Le Moine (1688-1737),
Antoine Watteau (1684-1721),

André-Charles Boulle (1642-1732), A.F. Desportes (1661-1743)
Picturi întunecate - de epocă
(așa era maniera atunci).
Mobilă Ludovic al XIV-lea.
Stil Rococo: Ludovic al XV-lea și Madame de Pompadour (metresa lui).
„Rococo" provine din „rocaille" (fond pietros, [redacted] colțuros)
Scaune tapitate de G. Jacob (1739-1814).
Școala Olandeză: Jan Weenix (1640-1719)
Candele, armoare franceze, statuete („Alexandru cel Mare" de François Girardon (1628-1715)), vaze de portelan Sèvres, dulapuri ornate, cufere încrustate.
Busturi („Charles IX", de Germain Pilon (1528-1590)).
Platouri de argint.
Cabinete. Armuri [redacted] de Cosimo

de Medici (sec. 16), [redacted] din India (sec. 17)).
„Venus și Cupid", de Tițian (c. 1473/82-1576).
S. van der Meulen (1543-68).
„Răpirea Sabinelor", de Giovanni da Bologna (1529-1608).
„Tânărul Cicero", de Vincenzo [redacted] Foppa (c. 1456-după 1515).
Bustul lui Louis de Bourbon [din dinastia franceză a Bourbonilor, desigur].
Colecția a fost strânsă de patru generații de Marchizi de Hertford și apoi de Sir Richard Wallace (1818-1890).
Autoportretul lui [redacted] Rembrandt Van Rijn (1606-69).
Numai conți, nobili, regi, împărați - aș fi vrut să văd și oameni de rând în tablouri (țărani, meseriași, funcționari). (1719-1870)

[redacted]

*

Galeria de artă modernă privată Duncan MacGregor (n. 1961), și Janet Kenyon, Sherree Valentine Daines, Fabian Perez, [redacted] Maya Eventov ([redacted] pe strada James cu Barrett).

*

La ieșirea din metrou (aglomerat la oră de vârf, când oamenii ies de la lucru) ni se distribuie gratuit ziarul „London Evening Standard". Alt periodic gratuit: „Metro".

*

„Happy Anniversary!" [Urban Dictionary].

– 20.07.2010

Trenurile merg tzeiss și des (la 15-20 minute) făcând legătura cu Londra. La ore înaintate [redacted] sunt din jumătate în jumătate de oră.

[redacted]

În U.S. [redacted] se zice [redacted] EXIT, în U.K. [redacted] WAY OUT (la „ieșire"). Se-nțelege oricum.

*

Muzeul Britanic. Fondat în 1753. Bustul Împăratului Roman Septimius Severus (146-211 d.c.). Epoca de Bronz (3200-1100 î.C.) în insulele grecești: Cyclade, Creta, [redacted] Mycenae, Aegina. Multe obiecte descoperite în tombe, unele cadouri oferite zeilor: Poseidon, Hera, Athena, Artemis, și bineînțeles, Zeus. Nu s-au păstrat scrieri, doar [redacted] relatări transmise oral. Este [redacted] și perioada Iliadei și Odiseei lui Homer (750-700 î.C.). Războiul Troian a marcat trecutul grec.

*

„Arcul Triumfal" [redacted], de Albrecht Dürer (1471-1528),

ordonat [redacted] de împăratul Roman (Sfânt)
Maximilian I (1459-1519).
Dürer a fost ajutat în design
de ucenicii săi Hans Springin-
Klee (1490/5—după 1525), Wolf
Traut (c. 1480-1520), și Albrecht
Altdorfer (c. 1482/5 - 1538).

După Epoca de Bronz a ur-
mat Epoca Întunecată,*
caracterizată prin scăderea
populației, a nivelului de viață,
a culturii; 1100-900 î.C.
Perioada Geometrică pan-he-
lenă (900-750 î.C.) cunoaștere
o creștere în muzică, poezie,
politică, atletism.
Civilizațiile egipteană și
feniciană influențează pe
greci în arta scrierii, și a
prelucrării metalului și
fildeșului orientalizând (în-
corporând motive precum flori
și animale).

Stilul [redacted] corinthian și
protocorinthian se manifes-
tă pe vase de ceramică
până prin anul 500 î.C.
Stilul arhaic domină.
Monezi, sigilii grec se întrebuin-
țează acum.
O nouă tehnică,* de figuri
roșii, apare pe vaze.
Athena a fost* prima democrație
a lumii, începând din anul
460 î.C. Este introdus votul
în alegeri și judecata la tribunal cu
jurii.
Bustul lui Pericles (m. 429 î.C.),
bun orator și conducător.
[redacted] Relicve ale Acropolis-
-ului din Xanthos, în timpul
guvernării Regelui Kuprlli (480-
440 î.C.).
Apare stilul arhitectural
al colonadelor grecești în
ordine Dorică (420-400 î.C.).

Descoperiri arheologice în Asia Minoră (pe atunci găzduind cetăți grecești; astăzi în SV-ul Turciei).
În Lykia, între 1833-44, Charles Fellows ruinele orașului antic (căzut sub perși în 546/5 î.C., revenit Imperiului Athenian în 468 î.C., și apoi iar sub perși la sfârșitul sec. 5 î.C).

*

Aphrodita, zeița frumuseții la greci, denumită Venus de către romani.
Sculptori greci antici: Pheidias, Kresilas, PolyKleitos.
Romanii cuceresc Sicilia și Grecia în sec. 3 î.C., dar recunosc superioritatea culturii grecești, și o imită (fac replici de [redacted] sculpturi, de zei) dar o și modifică.

*

Statui asiriene de la Palatul din Khorsabad, al Regelui Sargon II (721-705 î.C.).

Cultură asiriană: oameni cu bărbi, zale, coifuri în cap. Castele decorate fin în Nimrud.
{Te pierzi în muzeul ăsta britanic. Atâtea galerii, labirinturi... că nu știi dacă ai trecut prin toate! Și nu știi ce să vezi mai întâi...}
Asiria e-n nordul [redacted] Irakului, pe Râul Tigru.
Imperiul asirian crește sub Ashurnasirpal II (883-859 î.C.) și Shalmaneser III (859-824 î.C.). Decade sub Shamshi-Adad V (823-811 î.C.) și Adad-nirari III (810-783 î.C.). Renaște sub Tiglath-pileser III (744-727 î.C.).
Este distrus în 612 î.C. de Babilonieni și Medes.

Thomas Young (1773-1829) în Anglia și Jean-François Champollion (1790-1832) au încercat să descifreze hieroglifele egiptene.
Champollion considera hieroglifele ca semne (dar Young le considera imagini simbolice).
Champollion cunoștea limba coptică (descendentă din egipteana veche) și la 14 septembrie 1822 reușește să citească texte.
Se scria de la dreapta la stânga:

S I L M O P T

←

PTOLMIS
(Ptolemeus = dinastie grecească în Egipt).

Piatra Rosetta, care prezintă un decret din 27 martie 196 î.C. este scrisă în trei limbi: Demotica, Egipteana și Greaca — care permis descifrarea hieroglifelor egiptene.

*

Mozaicuri romane din Africa și Europa.

(În cercuri erau nume de regi.)

*

„Cartea Morților" (sau „Textele Sicriului"), scrisă cu „cerneală, pe papirus, este din perioada pre-ptolemeică, și revizuită în timpul Dinastiilor a 25-a și a 26-a.

(de o femeie numită Resti,)

*

Cultura japoneză.
În Buddhism se elimină suferința prin a nu avea dorințe.
Prin iluminare atingi starea de nirvana.
Acestea sunt predicațiile Prințului Indian Gautama Siddhartha

(565-486 î.C.). [redacted]
Buddhismul s-a răspândit în Japonia, China, și Corea în anii 500 d.C.
Ritualul buddhist (tantric) (denumit) este mai important decât filozofia acestei religii. Este format din: vorbire secretă (mantra), gesturile corpului (mudra), și vizualizarea în minte a altei realități.
Ritualile au (mare) putere de a impresiona.
O formă de buddhism este filozofia ZEN de a găsi iluminarea și ultimul adevăr, practicând meditația.
Există circa 1000 000 creștini în Japonia ([redacted] crez introdus de navigatorii portughezi în 1540).
Mi-amintesc de* filmele cu samurai văzute în țară când eram copil.

*

Mostre de teatru Nō și Kabuki [redacted].
În ultimul, bărbații joacă roluri de femei (dar există și invers: [redacted] trupa de teatru Takarazuka formată numai din femei [redacted] interpretează și roluri masculine).
Poetul Hagiwara Sakutarō (1886-1942) se abate de la regulile poeziei fixe japoneze. (tradiționale)
Imperiul japonez (1868-1945) a inclus Taiwan-ul, Manchuria, și [redacted] Corea.

*
Cultura chineză.
Din perioada republicană (1912-1949), Mao Zedong (1949-1976), și din perioadele de reformă din 1980 și 1990 din Beijing, Hangzhou, Chongqing.
Revoluția culturală a lui Mao din anii 1970 cu imagini proletcultiste precum în România stalinistă. Totuși, demne de interes.

Influenta europeană (prin misionari) în China se simte în sec. 18.

Dinastia Qing (1644-1911) își propagă domnia prin imagini imprimate, prezentând scene de bătălii victorioase.

*

În ultima parte a Dinastiei Ming (1368-1644) se dezvoltă tehnica imprimării în cinci sau mai multe culori în special de către artiști din zona Shanghai-ului.

*

Prima imagine tipărită în lume datează din anul 868 d.C.

Buddhismul devine religie de stat în China în timpul dinastiei Sui (589-618) și înflorește în timpul dinastiei Tang (618-906).

*

Cultura coreană.

Din sec. 15 coreenii utilizează o scriere fonetică (<u>han'gul</u>).

Între anii 300-935 peninsula coreană conținea regatele Koguryo, Paekche, Silla, și Kaya (Karak). Silla unifică peninsula în anul 668. Coreenii se trag dintr-un trib venit din Siberia.

*

Colecția de ceramică chineză de Sir Percival David (1892-1964).

*

Cultura africană.

Shaman este o persoană care poate comunica cu animale, boli, vreme. Sunt importanți în regiunile arctice.

Folosesc <u>măști</u> pentru a deveni alții, <u>tobe</u> pentru a intra în stare de transă, și <u>parka</u> (îmbrăcăminte specifică precum o toga).

Contra bolilor africanii consultă spiritiști, preoți, shamani, divinizări, interpretări de vise, rugăciuni, meditații.

*

După cinci ore de stat în picioare, cu rucsacu-n spate, năclăit de sudoare, cu capul turmentat am ieșit din British

Museum. [redacted]

*

O revistă gratuită la intrarea în metrou: STYLIST (de modă).

[redacted]

În Muzeul Britanic: multe [redacted] relicve religioase.

Am cumpărat și o cărticică despre „World Religions", de John Reeve", 2006, ca să citesc pe avioane, prin aeroporturi (să nu pierd timpul [redacted] așteptând).

Munții și stâncile erau sacre în antichitate în Grecia, India, Japonia.

Apa în Islam înseamnă purificare, pe când la greci și celți apa era locul unde locuiau zeii. Potopul exista la evrei, creștini, hinduși, și mesopotamieni.

Religiile s-au înlocuit unele pe altele, ori s-au inspirat [redacted] între ele.

Zoroastreanismul din Iran a fost înlocuit după o mie de ani de existență.

Multe credințe [redacted] co-există pe același teritoriu (în Japonia de pildă budismul, Shinto, și Cristianismul).

Un obiect are un înțeles într-o religie, și altul în alta.

Au fost construite catedrale
catolice peste (ori cu materiale
din) temple azteca și mayase.
Sau [redacted] catedrale
transformate în moschei, ori
invers — în funcție de
noii cuceritori.
De exemplu, după izgonirea
maurilor din Spania în 1492
s-a construit o catedrală
în centrul unei moschee, care
și ea fusese ridicată pe fun-
dațiile unui templu roman și
ale unei biserici vizigote.
Religia a condus societățile
milenii de-a rândul, clericii
având mari puteri în guverne.
Abia târziu (sec. 19-20) s-au
dat legi de separare a bise-
ricii de stat.
Vechiul Testament (sau Car-
tea Exodului) narează plecarea
evreilor din Egipt, conduși
de Moses {sec. 15-13 î.C.,
pe vremea Faraonului Ramses

al II-lea (1279-1213 î.C.)}.
Evreii (din ce motive?) au
fost izgoniți de egipteni,
asirieni, babilonieni, și ro-
mani.

*

Ființe [redacted] fantastice [redacted]
despre care se credea că au
putere magică de protecție:
<u>dragonul</u> (la chinezi),
boul cu cap de om și aripi (la
asirieni)

*

Trei mari conducători au a-
vut evreii în antichitate: Moise
David, și Solomon.
În sec. 10 î.C. ei se împart
în două regate: iudei și is-
raelieni.
În anul 701 î.C. Statul iu-
deilor este distrus de Regele
Asirian Sennacherib care
deportează 200150 de iudei.
Iar în anul 587 î.C. iudeii

și Ierusalimul sunt cucerite
de babilonieni.
Evreii s-au luptat și cu
philistinii (vecini ai lor),
pe care i-au învins (O ce-
lebră frescă îl înfățișează
pe David, regele lor, uci-
gându-l pe Goliath (Regele
Philistinilor)).
În 539 î.C. Persia cucerește Ba-
bilonul și evreii sunt lăsați să
se întoarcă.
În sec. 4 î.C. Iudea devine
provincie romană (Pontius Pilat
este unul dintre administra-
torii romani). Evreii se răs-
coală în anul 66 d.C., dar
sunt învinși după lupte ca-
re durează patru ani de îm-
păratul Titus, [redacted] ce distru-
ge Ierusalimul și Templul.
Sub Regele Irod al Iudeei
orașul și templul sunt re-
construite.

Manuscrisele de la Marea
Moartă (în ebraică) sunt desco-
perite în anul 1947 de către
un [redacted] crescă-
tor arab de capre. Ele erau
păstrate în vase.
Cristianismul s-a extins în
Egipt, Etiopia, Nubia.
Mumificarea* s-a dezvoltat
începând din jurul (anului) [redacted] 2700
î.C.

*Cartea Morților (în Egipt, c.
1280 î.C.) ajuta morților să
depășească pericolele din
lumea de dincolo și să
se renască.
Multe animale* erau privite
ca zei în antichitate.
Oferind sacrificii, [redacted] oame-
nii comunicau (astfel) cu zeii. Mai
existau și oracole drept canale
de legătură cu supranaturalul.

zeii răspundeau prin fulgere [redacted] tunete, cutremure, sau (prin) monștri.

Statul și Religia erau indivizibile.

Preotul șef în Roma era numit Pontifex Maximus.

Religia trebuie să asigure victoria în războaie (prin ajutorul zeului Marte), fertilitatea (prin zeita Ceres), și dragostea (prin zeita Venus) — la romani.

Zeii erau amuzați prin jocuri (sportive) și teatru.

Ritualurile religioase vechi sunt greu de interpretat deoarece nu sunt documente scrise.

[redacted] Destule religii exotice au intrat în Imperiul Roman odată cu extinderea sa, printre care și cristianismul, dar și cultul Mithras din Persia.

Împăratul [redacted] roman Constantin s-a convertit la cristianism în anul 312.

La început cristianismul [redacted] a fost considerat în afara legii, dar în anul 391 devine religie de stat.

Între sec. 5-10 d.C. Imperiul Roman de Apus este atacat de armate barbare.

În anul 1054, cristianismul se divide în Catolic (la vest) și Ortodox (la est).

Mai departe, reformatorul Martin Luther, în anul 1517, postează o listă de 95 plângeri pe ușa bisericii din Wittenberg, (Germania), în care condamnă conducerea catolică pentru vânzarea credincioșilor (de „indulgențe")

([redacted] un fel de certificate tipărite prin care se pretindea că sunt iertate păcatele viilor și morților).

Liderii protestantismului sunt Erasmus, Luther, și Zwingli. [redacted] Chiar și Regele Angliei Henry al VIII-lea suportă reformarea.
Idealurile umaniste și iluministe sunt fuzionate.
Creștinismul inspiră abolirea [redacted] sclaviei (în teritoriile britanice [redacted] se produce în 1833).
Reformarea închisorilor, sănătății mintale.
Credință, speranță, milă.

*

Hinduismul se dezvoltă în Valea Indului (3000-2000 î.C.).
Primul text sacru (Rig Veda) datează din anii [redacted] 900 î.C.
Hindușii trebuie să ducă o viață riguroasă, să muncească mult, să respecte zeii și toate viețuitoarele pentru a obține eliberarea (moksha) [redacted] — adică ieșirea din ciclurile permanente de naștere-moarte-naștere-moarte...

*

Timp de câteva secole s-a creat un poem epic, numit „Ramayana" — [redacted] care depictează un modelul unui conducător virtuos: Rama.
Soția sa, Sita, este răpită de Ravana — un demon cu zece capete. Dar Rama este ajutat de regele maimuțelor, Hanuman, [redacted] și de maimuțe, împreună cu urșii să-l omoare pe demon.

*

Jainismul predică felul cum să-ți controlezi dorințele și să atingi starea de iluminare interioară.
În felul acesta, treci râul vieții: de la suferință și durere la fericire și cunoaștere.
Trebuie să fii vegetal, și să eviți a [redacted] ucide viețăți (nici măcar insecte).
Călugării jainiști stăteau în pielea goală [am văzut un astfel de templu [redacted] când am fost în India (2004-2005)].

*

Buddhismul (Budismul) s-a născut din hinduism, trecându-se de la politeism la monoteism, și simplificând doctrina hinduistă!

Despre viața lui Buddha s-a aflat secole mai târziu.

El a fost prințul Siddhartha Gautama în nordul Indiei (Regatul Shakyas), născut probabil în anul 563 î.C.

În limba sanscrită el era numit „înțeleptul din Shakyas" [= Shakyamuni]

Mama sa a fost Regina Maya.

Când l-a născut, ea a visat un elefant alb venind spre ea.

La 19 ani (viitorul) Buddha părăsește confortul său din palat, iar afară întâlnește un bătrân, un bolnav, un cadavru, și-un ascet.

Pentru a scăpa de suferințe, cere sfatul predicatorilor hinduși — însă fără succes; efectuează muncă fizică grea (epuizându-se până aproape de moarte) — dar degeaba.

Atunci își dă seama că nirvana sau calea de mijloc, manifestată prin meditație și conduită morală (22) îl vor ajuta să se elibereze din/de lume.

În sec. 8 călugării budiști aduc religia lor în Tibet, care combină acum formele budiste Mahayana, Tantric, și Shamanic.

Funcțiile regale și spirituale fuzionează în Dalai Lama (conducător spiritual), considerat a fi reîncarnarea lui Avalokiteshvara).

Budiștii caută și ei iluminarea (interioară).

Daoismul predică dieta, respirația, exercițiile sexuale, practicile mistice. Dao înseamnă „calea" de urmat.

Confucianismul a fost religia oficială a Chinei (respectarea ordinei naturii).

*

Budismul intră în China în sec. 1 d.C., iar în Corea în anul 372 d.C. devine religie de stat.

Shintō înseamnă „drumul lui Kami"*, adică puterile naturii care sunt prezente peste tot (dar mai ales la munte și-n locurile sfinte).
Această religie are adepți în Japonia.

Dacă Ierusalim* este locul de pelerinaj pentru creștini (unde s-a născut Isus Christos), Mecca este locul de pelerinaj pentru musulmani (unde s-a născut Muhammad în anul 570 d.C.).

De la vârsta de 40 ani, Muhammad începe să aibă revelații, să fie judecător, comandant șef, și chiar profet în timpul vieții.

„Islam" înseamnă supunere dorinței „lui Allah (dumnezeul musulman); Muhammad este mesagerul său.
Profetul Islamului consideră că toți vor fi judecați în fața lui Allah.
Musulmanii trebuie să se-nchine de cinci ori pe zi către Mecca; să postească în timpul Ramadanului între răsăritul și apusul soarelui (nemâncat, nebăut, nefăcut dragoste);

să dea de pomană; și să se ducă măcar o dată în viață în pelerinaj (Haj) la Mecca.
Coranul conține revelațiile lui Muhammad scrise în sec. 7 de către cei care l-au urmat pe profet în limba arabă.
După moartea lui Muhammad în anul 632 islamul s-a răspândit repede.
Ierusalimul cade în anul 638, din care cauză în mileniul doi d.C. se succed multe cruciade sângeroase încercând să-l elibereze (bătălii între creștini și musulmani).
Islamul se divide în: sunniți (care consideră că Muhammad n-a desemnat un succesor), și shiiți (care urmează pe [redacted] ginerele al lui Muhammad, Ali).
În mileniul trei, numărul de musulmani a depășit pe cel de creștini.
Trei mari imperii (Otoman — Turcia, Mughal — India, și Safavid — Iran) au dominat lumea între sec. 15-20.

Imperiul Otoman era cât pe ce să cucerească și Viena în 1529 (capitala habsburgilor), precum se-ntâmplase în 1453 când a căzut Constantinopolul iar Imperiul Roman de Răsărit (Bizanțul) s-a destrămat.

Cum ar fi arătat lumea astăzi dacă ar fi picat și Viena?

Interesant de studiat cum s-ar fi dezvoltat lumea dacă în anumite războaie mari ar fi câștigat partea care a fost învinsă?

Mixaje de idei religioase din diferite credințe au dat naștere la alte religii. De exemplu, Sikhism în India, fondat de Guru Nanak în sec. 16, combină elemente hinduiste cu islamice.

Împăratul mughal Akbar (1556-1605) a încercat să sintetizeze idei hinduse, musulmane, jainiste, și sikhiste, plus iezuite.

*

Pe lângă doctrina tradițională fiecare religie are un set de ritualuri, mituri, obiceiuri.

De exemplu: pomenile (pentru satierea rudelor decedate cu mâncare și băuturi) sunt prezente în multe culturi.

Funerariile, cununiile la biserică, botezurile au ceremonii specifice în fiecare credință.

Sau amuletele (ori talismane):

obiecte care se zice că aduc noroc, sau protejează de boli, ori alungă spiritele rele.

Citesc o broșură [redacted] „A short history of the Clink Prison" de E. J. Burford, publicată de Muzeul Închisorii Clink din Londra. (Pușcăria) [redacted] a durat între 1161-1780 și aparținea Episcopului din Winchester. [redacted]
Erau la început închise prostituatele și clienții celor 22 de bordele ale lui care nu respectau regulile impuse de episcop. (pe care-l vizitez)
În sec. 16 erau închiși ereticii [care nu erau de acord cu vederile [redacted] religioase (mulți preoți)], iar în sec. 17 datornicii. oficiale
[redacted]
Închisori religioase existau din vremea saxonă [redacted] (în [redacted] 816).
După cucerirea normandă

din 1076 noi [redacted] pedepse sunt introduse: [redacted] biciuirea cu nuiele, izolarea [redacted] în celulă, etc.
Prima pușcărie pentru femei în Anglia în 1134.
Regele Henry I în anul 1127 dăduse puterea (episcopului) de-a băga la închisoare pe cine considera el.
O ordonanță de la Henry II pentru regularizarea Caselor de Curve (whorehouses) conține 52 de reguli, dintre care 6 se referă la închisori. Ele se referă la femei care se-ntrețin ... cu ajutorul corpului lor.
La închisoare erau condamnați și bețivani, cântăreți la scripcă, răufă-

cători, criminali.
Episcopul câștiga bani de pe urma pușcăriașilor!
Dar, odată cu întoarcerea soldaților din Prima Cruciadă se introduce tortura în pușcării (pe lângă foame, sete, frig).
După ciuma din 1348 când 1/3 din populația insulei [redacted] moare are loc o mare rebeliune în anul 1381 din cauza lipsei de alimente, a șomajului, și-a neplătirii soldaților întorși din campaniile militare ale regelui.
Răsculații ucid [redacted] clerici, perceptori, avocați, ard posesiunea Winchester, demolează bordelele, bat

curvele.
Gardienii închisorilor erau prost plătiți, și ei extorcau pușcăriașii. [redacted] Nu existau latrine înăuntru.
Țipetele celor torturați se auzeau noapte și zi.
Femeile erau brutalizate și obligate să se prostitueze chiar în pușcărie pentru a supraviețui.
Fiindcă timpul trecea greu, deținuții jucau jocuri de noroc. Cum ei trebuiau să plătească pentru mâncarea lor, își vindeau hainele de pe ei și rămâneau în pielea goală, sau cerșeau printre zăbrelele închisorii la trecătorii de pe drum.
Prizonierii trebuiau să plătească gardienilor

pentru anumite privilegii (să le dea voie să cerșească la gratii, sau chiar în stradă;

Prizonierii erau ținuți cu cătușe permanent.

Încarcerarea se făcea după rang: pentru bogați (Cavalerii), pentru clasa de mijloc (cei mai numeroși), și pentru cei foarte săraci („Gaura" era numit locul).

Brutalitatea din închisoare: legați în lanțuri, deprivați de somn, ținuți în apă până le putrezeau picioarele, tragerea pe roată, zdrobirea corpului sub greutăți.

Din 1352, debitorii erau închiși până plăteau creditorilor ultimul cent datorat.

În 1241 toate curvele din Londra au fost arestate

În 1450 irlandezul Jak Cade organizează o mare răscoală împotriva Statutului lucrătorilor care-i condamna la sclavie. Răsculații distrug biserici, omoară clerici, eliberează pușcăriașii din închisoarea Clink și ard clădirea ei. Dar răscoala este înăbușită în sânge.

Henry VII în 1485 ordonă condamnarea preoților care comit adulter.

În 1504 din cauza epidemiei de sifilis în Europa, sunt închise bordelele, dar sunt redeschise în 1506.

În 1530 Henry VIII legalizează fierberea în ulei a [redacted] soților care și-au [redacted] ucis ~~bărbații~~, (în cazane mari (ca-n iad!))

Unele criminale erau aruncate în cazanul cu ulei deja încins, altele în ulei rece care era [redacted] încet încălzit.

Vagabonzii (femei, copii, bărbați) erau de asemenea încarcerați. Chiar și actori erau deseori la clink pentru obscenități.

Au fost (și) evadări din închisori; s-au format apoi bordeluri de lux, frecventate de nobili și chiar de Regele James în sec. 17 (de exemplu „Hollands Leaguer" între 1603-31).

Au fost și pușcăriași politici. Începând din 1618 guvernul britanic trimite pușcăriași și prostituate în colonii [redacted] ca sclavi pe plantații.

Femei cu copii de țâță erau aruncate în închisori. A fost și un caz când o femeie (împreună) cu cinci copii ai ei au fost toți întemnițați.

În 1553 Regina Mary a ordonat construirea de cuști cu grătare (închisori) în fiecare parohie a Londrei.

Infamoasa și inumana pușcărie clink a fost arsă de răsculații lordului George Gordon în 1780.

-21.07.2010

[redacted] Îmbulzeala în
trenurile engleze ca în ăle ro-
mânești.
La oră de vârf mergi în pi-
cioare.

*

De la gara King's Cross
din Londra spre Edinburgh
108,30 £ biletul dus-întors!
(de tren)

*

Am la mine dollari, euro, și
lire sterline (cele mai tari mo-
nezi).

*

Trecem prin York și Newcastle.
4h 30 min. până la Edinburgh.
Multe câmpuri cu oi.
Cu cât ne-ndepărtăm spre
nord norii sunt mai apropiați
de pământ.

[redacted]

Se-mpreună cerul cu pă-
mântul.

Edinburgh.
Orașul pare stil vechi, cu
clădiri de piatră, solide.
Umiditate mare. [redacted] metrou
N-are.

*

La Best Western Kings Manor
Hotel, 717,09$ pentru 8 nopți:
21-29 iulie 2010.
(Am plătit în dolari cu cartea
de credit Visa Shappire.)

*

1,20 £ biletul de autobuz.
E frig. Am trecut iar la pu-
lover, șapcă-n cap, și um-
brelă în rucsac (preventivă).

*

Bin your litter
(and litter your bin)!

*

18 £ abonament autobuz
pentru o săptămână.

*

Statuia lui David Hume (1711-
1776), filozof și istoric.

*

Castelul din Edinburgh.

14£ intrarea.

*

Cumpăr un suc local:
IRN BRU (1,50£), cu acid,
roșiatic.

*

Tunuri în creneluri.
Oamenii se apărau de oameni
(ca animalele).
Oamenii atacau oameni
(ca animalele).

*

Un atelier meșteșugăresc.

*

Mary Stewart a fost încoronată
Regină a Scoției la 9 septembrie
1543 la vârsta de nouă luni

*

Charles I (1633-1649) este
decapitat în Anglia de Oliver
Cromwell. Atunci, în 1651
scoțienii încoronează pe fiul
său, Charles al II-lea, ca rege.

Multe obiecte din castel
sunt jefuite de armata
lui Cromwell, dar destule sunt
ascunse de scoțieni. (regalia)
Tratatul de Uniune cu Anglia
este ratificat de Parlamentul
Scoțian la 16 ianuarie 1707.
Sunt unite și parlamentele
lor.

*

Regalia scoțiană ascunsă
este scoasă la iveală în
1818.
Coroana scoțiană este readusă
la castel, la 1 iulie 1999.

(abia)
O vedem în vitrină:
(displeiată)
Valoarea simbolică a ei
contează.

*

Apartamentele regale.

*

Charles II devine conducător
și al Angliei în 1660, când

monarhia e reinstaurată.

*

Regina Mary a Scoțienilor (1542-1587), devenită regină când avea... 5 zile de la naștere.

James VI & I (1566-1625), Rege al Scoției, ascede la tronul Angliei în 1603, și al Irlandei.

*

Ca și-n Țările Române, domnitorul Moldovei (Alexandru Ioan Cuza) este ales și domnitor al Țării Românești la 24 ianuarie 1859, făcând unirea celor două țări surori. Și o perioadă a avut două capitale: Iași și București.

Memorialul scoțian (ofițeri morți în războaie).

*

Bărbați îmbrăcați în fustanele... Exotic și artistic — aș reclama! (astăzi)

(1776-83)

*

Închisoarea prizonierilor americani în timpul războiului de independență, dar și din alte țări: francezi, olandezi, spanioli, britanici între 1757-1815, incluzând Războiul de Șapte ani (1756-63).

Americanii erau priviți ca pirați.

Apoi s-au semnat tratate de schimburi între prizonieri (500 de captivi sunt eliberați).

În 1783 se semnează Tratatul

de Pace dintre Marea Britanie și Franța, Spania, și Olanda, încheiat la Paris

Generalul George Washington înfrânge pe britanici la Yorktown, Virginia, și se termină Războiul American de independență în 1781.

Războaiele napoleonice (1793-1815) produc mulți prizonieri.

*

Închisoare militară construită în 1842 pentru dezertori, care beau în timpul gărzii etc. Folosită până în 1923. Are 16 celule, sala de dușuri, latrine.

*

Până la domnia lui Charles al II-lea (1660-85) scoțienii nu aveau armată permanentă.

Un cimpoier cu fustanelă roșie în pătrățele, cisme albe, cântă.

Un militar trage cu tunul la ora unu, în fiecare zi.

*

Monezi britanice (1551-1971)

propaganda de război pentru mobilizarea populației.

* Sloganele:

„Join the WOMEN's Land Army";

„Wings of Victory";

„Line up, boys! Enlist to-day"

„Let us go forward together" (W. Churchill).

8500 fete s-au înrolat în Scoția în al doilea Război Mondial.

*

Submarine germane (U-Boat) dominau mările în 1942.

Cimitirul câinilor solda-
ților! Da. La castel.
Câinele e cel mai bun pri-
eten al omului (nu omul!).
Cimitir construit din timpul
Reginei Victoria (1837–1901).

*

Capela Sfintei Margareta
(din sec. 12), construită de
Regele David I (1124–53)
pentru mama sa, canonizată
în 1251, Regina Margaret
(decedată în 1093).
Castelul se află pe un [redacted]
vulcan extinct acum câteva
milioane de ani.
Din [redacted] anul 900 î.C. s-au găsit
evidențe umane pe stânca vul-
canică. Iar referințe despre
întăritura din [redacted] „Eidyn"
datează din anul 600 d.C.
Până în sec. 17 monarhii au
tot adăugat anexe caste-
lului.

Vrăjitoarele, dacă se confesau
erau arse după moarte; da-
că nu-și recunoșteau vina
erau torturate. Dacă nici a-
tunci nu mărturiseau, erau
arse de vii în [redacted] Grassmarket
[Piața de Iarbă, lângă castel,
unde se vindea fân].
Hoți, criminali, și [redacted]
răufăcători
erau executați în [redacted]
această piață publică.

*

Catedrala St. Giles.
Folosită (timp) de 900 de ani.
Vitralii instalate acum 200
de ani.
Intrarea e gratuită, dar se
solicită donații de 2-3 £.
Mulți militari venerați în cate-
drală.

*

„Facta, non verba"
[„Fapta, nu vorba"].

Scoțienii au o lungă istorie de luptă cu englezii. Începând din anul 1286 când [redacted] Edward I, Rege al Angliei [redacted] între anii 1272–1307 [redacted], [redacted] intră în Scoția și impune protectat asupra ei în 1292, iar în 1296 o anexează. În 1314 scoțienii se eliberează de sub englezi prin victoria de la Bannockburn.

În timpul Războiului de O Sută de Ani [redacted] (1337–1453) dintre Anglia și Franța, scoțienii se-angajează în Alianța Franceză!

[redacted]

În 1603 [redacted] când Regina [redacted] Angliei, Elisabeta I, moare fără a lăsa moștenitori la tron, Regele [redacted] James al VI-lea al Scoției devine Rege și al Angliei (ca James I). În 1707 are loc [redacted] actul de unire.

Dar în 1997 Scoția obține

autonomia de la guvernul britanic.

Șoferul de taxi care ne-a adus de la gara din Edinburgh la hotel spunea că la meciul recent de fotbal dintre Germania și Anglia, la Campionatul Mondial din 2010, scoțienii s-au bucurat când au bătut nemții (scor 4-1, deși un gol valid englez a fost anulat de arbitru).

Parc-am fi în Evul Mediu cu stilul [redacted] arhitectural al clădirilor).

* Statuia lui Adam Smith (1720-1790), clasic economist.

* Statuia lui [redacted] David Livingstone (1813-1873), explorator în Africa centrală și australă.

* Monumentul lui Sir Walter Scott (1771-1832), cel mai mare romancier scoțian.

A scris „Ivanhoe", „Rob Roy", „The Heart of Midlothian", „Waverley".

Are 61,1 metri înălțime monumentul.

Construit în 1840-4.

Fundația are 15,85 metri adâncime sub strada Princes.

Arhitect George Meikle Kemp.

(1795-1844).
Monumentul are 287 trepte, și 64 nișe conținând statuete ale personajelor lui Walter Scott.
Picturi pe sticlă se adaugă în 1857 de către David Roberts și James Ballatine.
Sir Walter Scott s-a născut în Edinburgh. A studiat dreptul și a devenit avocat în 1792 și șerif în Selkirk (1799).
A tradus din germană.
A scris și poeme („The Lay of the Last Minstrel", 1805), „Marmion" (1808).
„Romane: circa 30, plus „Viata lui Napoleon".

*

The Parish - Sf. Cuthbert.
Aici a fost înmormântat John Napier, inventatorul logaritmilor în matematică, și Thomas de Quincy, scriitor.
Între 1789-1894 ridicată.
Cimitir vechi.

*

Episcopia St. John the Evangelist.

*

Statuia lui James Young Simpson (1811-1870), inițiator în anestezie.

*

Cu autobuzul 44 facem legătura de la hotel cu centrul orașului.

*

În ziarul local „The Scotsman" din 22 iulie 2010 un articol despre deshumarea lui Nicolae și a Elenei Ceaușescu pentru a verifica prin analize ADN dacă sunt într-adevăr corpurile lor îngropate în Cimitirul Militar din Ghencea (pag. 25).

Statuia poetului Robert [redacted] Fergusson. [redacted]

Arthur Conan Doyle, creatorul celebrului personaj polițist Sherlock Holmes, [redacted] s-a născut aici.

-23.07.2010

„Lift vorbitor" avem la Best Western Hotel:

„Doors openning"...

„Doors closing"...

*

Cochet, frumușel oraș Edinburgh. Clima răcoroasă.

*

Old Calton Cemetery.

Toți zic că luptă pentru libertate. Dar mulți luptă pentru putere, bogăție, glorie.

Un [redacted] dedicat filozofului David Hume. mausoleu

Dealul Calton.

[redacted] în Goca de Brânz a fost utilizat pentru festivități, dar în anii 1600 pentru execuții publice!

Monumente sunt construite între 1760-1820 (perioadă numită „Iluminarea scoțiană")

A inspirat poeți precum Robert Burns, JMW Turner, Jules Verne (francez).

Un fotograf renumit, David Octavius Hill (1801-1870) avea studiul său în apropiere.

*

Monumentul lui Nelson, ridicat în 1807. Intrarea: 3 £.

Urci pe scările astea întortocheate care ți se pare că nu se mai termină!

Construcția e terminată în anul 1815. Are circa 35 m înălțime.
'Vapoarele își reglează crono-
(din portul Leith)
metrele după lovitura de tun de la castel și instalația din vârful turnului (Time ball) care anunță ora 1 după masa
~~Se vede și catargul vasului~~ spaniol San Joseph capturat de Amiralul Nelson în Bătălia de la Cape Vincent din 1797.

*

O carte mică, s-o bagi în buzunar: The Little BOOK of CALM at work, de Paul Wilson.
Cum să te autosugestionezi spre liniștea sufletească.

*

Citate comerciale:

- I'm not a gynaecologist, but I'll have a look.
- Don't piss on my back and tell me it's raining.
- I am not always right, I'm just never wrong.
- Single woman seeks red blooded male with large toolbox who knows how to use it! Must be house trained and obedient. Good job and decent car essential.
- Not only am I perfect, I'm a blonde too.
- Jesus loves you but I'm his favourite.

-24.07.2010-
Galeria Națională Scoțiană.
Gratuită intrarea.
Dintre artiștii plastici scoțieni: Raeburn, Ramsay, Wilkie.
~~Alții locali:~~ George Manson (1850-1877), David Allan (1744-1796).

John Kay (1742-1826) înfățișând un geolog scoțian, James Hutton (1726-1797), și un fizician Joseph Black (1728-1799).

[redacted] Școala de pictură [redacted]

«Băieții din Glasgow», 1880-1900: Sir James [redacted] Gunthrie, William York Macgregor, EA Walton, David Gauld, James Paterson, Joseph Crawhall, Sir John Lavery.

Tablouri de George Jamesone (1589/90-1644), William Gouw Ferguson (1632/3-după 1677), William Aikman (1682-1732)

Thomas Warrender (1673-1713), John Alexander [redacted] (probabil 1686-după 1765), James Norie (1684-1757), William Mosman (c.1700-1771), Alexander Runciman (1736-1785), Allan Ramsay (1713-1784), David Allan of Alloa (1744-96), Sir Henry Raeburn (1756-1823), Sir David Wilkie (1785-1841), Alexander Nasmyth (1758-1840), James Drummond (1816-1877), Thomas Faed (1826-1900), [redacted] William Home Lizars (1788-1859), Alexander Carse (c.1770-1843), Reverendul

John Thomson (1778-1840),
John Knox (1778-1845),
Samuel Bough (1822-1878),
William Simson (1800-47),
William Dyce (1806-1864),
Alexander Munro (1825-71),
James Archer (1822-1904),
William Bell Scott (1811-1890),
Andrew Geddes (1783-1844),
John Duncan (1866-1945),
Phoebe Anna Traquair (1852-1936), William McTaggart (1835-1910), Arthur Melville (1855-1904), etc.
„Băieții din Glasgow" au fost inspirați de pictura naturalistă și luminoasă a Școlii franceze de la Barbizon și de

Jules Bastien-Lepage (1848-1884). Ei l-au admirat pe James Abbott McNeil Whistler (1834-1903).

Picturi italiene, olandeze, engleze.
Stilurile astea artistice sunt uneori atât de apropiate că nu le poți distinge. La fel între mulți pictori.

(din Edinburgh)
În piața Mound dansuri spaniole („A Taste of Spain"); Una fiesta española. Cu castañete.

*

Desene cu cretă pe trotuar.

*

Galerie Geoff Uglow, CODA.
Precum William Daniell care a făcut turul țăr-

mului britanic în 1814-25.
Uglow face turul țărmului scoțian.
Tablouri abstracte, moderne, cu straturi groase de culori. Valuri de apă.
Apoi desene și acuarele de țărmuri.

*

Galeria Christen Købke (1810-1848), maestru danez al luminii, cel mai important din Epoca de Aur Daneză. Scene din Copenhaga, peisaje, portrete de rude și prieteni. 7£ intrarea.

*

Ne-nvârtim prin Piața Mount unde gustăm (gratis) bomboane, ciocolată, băuturi spaniole. Provocarea Spaniei. Un vin special (numit fino) pus dintr-un fel țoi lung numit venencia.

Mâncăm paella valenciană oferită gratuit cu ocazia sărbătorii spaniole.

*

A trebuit să cumpăr un ștecher de 5 lire ca să-mi pot conecta laptop-ul. Prizele americane, franceze, scoțiene sunt toate diferite.

*

Să citesc ziarul, ~~întins~~ rezemat de pat — în timp ce Lilia se uită la televizor.

Craigmillar. Medieval [redacted]
Castelul

Unde Reginei Mary a Scoțienilor îi plăcea să [redacted] vină. (1452-87)

4,20£ intrarea

Construit în sec. 15-17

În 1478 fratele mai tânăr al Regelui James III este condamnat aici și [redacted] apoi ucis la Edinburgh.

În 1544 Sir [redacted] Simon Preston cedează castelul englezilor (fără luptă) și apoi este forțat să meargă la Londra.

Castelul a fost locuit [redacted] 350 de ani, fiind o rezidență fortificată.

R.W. Billings (1813-74) a pictat castelul.

Înălțimea de peste 17 m, iar zidul ajunge până la 3 m grosime.

Aria castelului și-un pod care se ridică.

Satul Craigmillar este datat din anul 1140 când Regele David I donează pământ călugărilor de la Mânăstirea Dunfermline.

Craig în scoțiană (în engleză se zice crag) înseamnă colț, de [redacted] stâncă.

În 1374 Simon (I) Preston a cumpărat terenul [redacted] Craigmillar.

Mary, Regina Scoțienilor, s-a căsătorit prima dată cu

François în 1558, [redacted] prinț francez.
Dar François moare în decembrie 1560.
Ambasadorul englez Thomas Randolph o povățuiește în septembrie 1563 să-și găsească [redacted] un soț acceptabil.
Așa se mărită cu Lordul Darnley.
După ce este ucis secretarul și cel mai apropiat confident al ei, italianul David Riccio, trei luni mai târziu se naște fiul ei.
Mary s-a retras la Castelul Craigmillar la sfârșitul anului 1566.

Aici Regina Mary a născut pe viitorul rege James VI.
Suporterii Reginei complotează să-l ucidă pe soțul ei, Henry (Lordul Darnley) pe 9 februarie 1567.
În mai 1567 Simon Preston (Sir) o conduce la închisoare (pe Regina Mary).

În castel multe cămăruțe, tunele, scărișoare: închisoare, bucătărie, cametade și turnuri, terase, grădinuțe cu iarbă între pereți groși de piatră, porți de lemn, beciuri unde erau ținute alimente și băuturi, săli de dineu, vatre unde se făcea focul. Găuri și găurele și găurici și găuroaie. Camere și cămerici și cameroaie.

Familia Preston a ales acest loc de construcție a castelului fiind aproape de Edinburgh (la o leghe distanță, adică la 3 mile).

Regele James V (1513-42), tatăl Reginei Mary a Scoților, avea o capelă pe aproape.

În 1660 castelul e cumpărat de Sir John Gilmour.

În 1775 castelul Craigmillar este considerat „o ruină romantică" (primat).

Covoare turcești împodobeau camerele castelului.

Familia Preston a locuit aici două secole.

Grădinile castelului au fost utilizate pentru tragerea cu arcul [arcerie], plimbări, petreceri cu muzică, brodat pentru femei.

Stăpânii castelelor plăteau Coroanei taxe de proprietate (și plătesc și astăzi).

În jur mai sunt castelele Tantallon, Dirleton, și Crichton; precum și [redacted] Abația Inchcolm.

În zona noastră (România, [redacted] Basarabia) nu prea sunt castele medievale (excepție Castelul Bran aș zice). Ștefan cel Mare construia biserici/mănăstiri după fiecare luptă, nu castele.

Dar avem palate (de exemplu Palatul Peleș).

Ce diferență este între castel și palat?
(Castelul are fortificații militare)

*

Muzeul de Făcut Bani
(Mound Museum).
Intrare gratuită.
Tipare de monezi.
Prima bancă scoțiană s-a deschis la [redacted] 1695,
1 decembrie

[redacted] prima în Europa.
Investitorii trebuiau să depună minimum 1000£
și maximum 20000£.
'Banca Scoțiană se stabilise în iulie' 1695 printr-un act public
Banca începe să emită bancnote, face împrumuturi.
Au construit o clădire mare.

După unirea Scoției cu Anglia în 1707, scoțienii fac comerț cu coloniile britanice.

Money matters!

Din sec. 17 monezile sunt fabricate cu mașinării.
Contrafăcători de bani au existat destui.
James Steele și-a construit [redacted] uneltele sale de [redacted] fabricat [redacted] monezi în 1920. Este prins și închis 3 ani.
În 1964, când avea 80 de ani, a fost din nou arestat Steele, iar uneltele sale confiscate. Stilul său era atât de perfect, încât nici din 15000 de monezi unul nu arăta suspect.
În muzeu există un milion de lire sterline în bancnote de hârtie, reale, însă stampilate CANCELLED (anulate) pentru a nu fi furate!

cufăre grele de ținut banii.
Prima bancnotă în Scoția
e tipărită în 1696.
Moneda de 1 liră sterlină
este introdusă în 1983.
Pentru a fi greu de contra-
făcut, bancnotele și mone-
zile au desene cât mai com-
plicate.
Sistemul decimal al ba-
nilor britanici e introdu-
abia [redacted] la 15 februarie 1971
când 1 liră sterlină (care avea
înainte 20 silingi, sau 240
pense) este divizată în
100 de cenți.
În timpul domniei lui David I
în 1136 sunt introduse mo-
nezile în Scoția. Figura mo-
narhului (REX SCOTORUM) apa-
re-o față a monezii.
Apariția băncilor a impulsi-
onat comerțul, economia.

*

[redacted]

Duminică, 24.07.2010.
Din nou în Piața Mound
din Edinburgh.
Cântă formațiile BoNoVa
și Xeramiers.

*

Edward Lear (1812-1888) cu
„Nonsense Verses": pline
de haz, de fantezie, de
rebus, și paradoxism.

*

Lilei îi place pictura clasi-
că, tradițională. Mie: ex-
perimentală, de avangar-
dă.

*

Citesc tot felul de pliante,
cărți, reviste despre locurile
vizitate. Mă documentez
cât pot.
Îmbin distracția cu studiul
și creația. *

26.07.2010
La tutorialul despre DSmT
avem patru participanți
înregistrați: Sylvain
Gatepaille, Scott Page,
Anthony Stott, Brice Yver,
De la 16:30 la 19:30.
Daniel Peters, Harry Quisin,
Chris Rose

- 27.07.2010
Un anunț, „U.K. Troops "Could
Face Trial for War Crimes"
pe o pancartă lângă hotelul
nostru (Edinburgh Evening
News).
Curios cum în Marea Britanie
se distribuie ziare gratuite

(„Metro", pe care cetățenii
îl găsesc dimineața în
autobuze ori la gurile me-
troului):
Este plătit, probabil, din pu-
blicitate (ori de vreo propa-
gandă?).
*
Asistăm [redacted] la [redacted] plenara
lui Dr. Andrew Blake despre
„cum mașinile văd" (cibernetică).
Ambiguitatea „imaginilor",
iluzoriul lor. Fuziunea sunetelor,
[redacted]
Recunoașterea automată a fețelor.
Testarea ipotezelor.
Segmentarea imaginilor.
Separarea obiectului de fondul pe
care apare.
Decizie bazată pe pixeli.
Estimarea vecinătății.
Modele Markov.
[redacted] Recunoașterea vorbirii.
Filtru de particule.
Cum se reprezintă distribuția pro-
babilistică a pixelilor imaginii?

imagini bruiate.
Viziunea prin computere.
Detectarea camuflajelor.
Modularizare, sub-modulare.
Segmentare Markov.
Tăiere minimă.
Imagini intrinsece.

*

Britannia.

Yachtul regal care a servit
Regina Elisabeta a II-a
timp de 44 de ani.
A fost lansat la apă în 1953
și-a efectuat 968 voiaje (a-
jungând până-n Antarctica)
20 ofițeri și 220 marinari.
la bord.
La 1 mai 1998 este transfe-
rată nava de la Ministerul
Apărării și transformată
în muzeu.
Vremuri care-au fost...
Cum trăiesc regii, și cum
poporul...
Pe vapor: poștă, infirmerie, bucă-
tărie, șalupă (vapor pe vapor), etc.

28.07.2010
Forum despre theories [redacted]
(DST, TBM, DSmT, T. Probabilităților,
Procesare umană).
Fusesem și eu invitat la în-
ceput să fac parte din specia-
liștii forumului — împreună cu
Jean — dar când le-am propus
să considere și UFT (Unifi-
carea Teoriilor de Fuziune) am
fost rezins din juriu.
Mircea Eliade zicea că noi,
cei din [redacted] lumea a treia,
trebuie să muncim de două
ori mai mult decât cei din
occident pentru a ne consi-
dera la același nivel cu ei.
Eu cred că noi trebuie să
muncim de trei ori mai mult
pentru a ne lua în seamă,
dar și așa ei ne descon-
sideră realizările!

*

Lilia zice că rușinea există la latini,
nu la anglo.

- 28.07.2010

- En France les vacances sont sacrées, îmi spune Serge Reboul colegul de masă.

[redacted]

Petrecem la Mansfield Traquair în Edinburgh în cadrul dineului conferinței [redacted] (65 £), inclus în prețul [redacted] de înregistrare

- 29.07.2010

Drumul de-ntoarcere ne ia două zile: Edinburgh-Londra cu trenul, Londra-Paris cu Eurostar.

39 € pe noapte* la Hotel Kyriad în Paris (lângă Aeroportul Charles de Gaulle.

Bine c-am apucat să vizitez și atât!

[redacted]

Se-ngreunează condițiile de călătorie pe zi ce trece. Doar un bagaj check-in pentru [redacted] zboruri internaționale (și) transoceanice, iar limita a scăzut la 23 kg de persoană.

Deși cumpărasem bilete de avion [redacted] Albuquerque-Brest, Brest-Albuquerque (e mai ieftin să te-ntorci din același loc), revenirea în America am făcut din Paris (n-am mai folosit segmentul plătit Brest-Paris). [redacted]

N-au fost probleme cu United Airlines, dar am căpătat locuri separate în avioane (ce mai rămăsese).

Când să intru la avion, zborul 915 spre Washington Dulles nu mai găseam pașaportul și biletele (boardin pass). Disperat! Unde-s? Ce mă fac? Când trecusem prin security o tipă mi-l băgase într-un buzunăraș al geamantanului și eu

uitasem de ele...
Vameșii chemaseră poliția fran-
ceză... Durere mare pe mine!

*

În zborul 783 de la Washing-
ton D.C. spre Albuquerque un
tip lângă mine îmi spune
c-a stat 17 ani la închisoare,
nevinovat, condamnat la
moarte. (sub sentința de)
A fost eliberat fiindcă adevă-
ratul criminal s-a confesat.
Acum, tipul merge prin lume și
ține conferințe pentru aboli-
rea pedepsei cu moartea (fiind-
că-i inumană). 15 state
din SUA au abolit pedeapsa
aceasta capitală, dar 35
încă nu.
- În Europa, Africa este abo-
lită, îmi mărturisește.
Primește ceva onorariu pen-
tru conferențierile sale.

-01.08.2010

Job-ul la UNMG îl am
doar ca să supraviețuiesc
fizic (să plătesc chirie,
mâncare, etc.).
Cercetarea o duc singur, în
timpul liber, neplătit (de-
cât în rare ocazii).

*

Denumirea orașului Gallup
provine de la David L. Gallup,
casier la căile ferate în
1881. Muncitorii veneau
la Gallup să-și ia lefele.
Și-așa i-a rămas numele!

-03.08.2010

Am văzut atât de multe, în-
cât le-ncurc între ele!

-04.08.2010

Nu pot schimba 3,745 €
în dollari în Gallup! Ze ști-
am, [redacted] făceam conver-
sia în aeroport
Doar [redacted] Albuquerque [redacted]
[redacted] există o bancă internațio-
nală care acceptă
Trebuie să-mi deschid un

cont la Bank of America
(prima bancă americană)
să plătesc 25$ [redacted] ob-
ținerea unei cont nou
și apoi îmi [redacted] mut [redacted]
[redacted] la FFFCU în Ballup, dollarii
și [redacted] lunar taxa de 8,95$
de „menținere" a banilor,
[redacted]
(să achit)
[redacted] *
Să mă pregătesc să fiu un
însingurat. Să trăiesc izo-
lat. Asta-i singura soluție.
Copiii nu-mi răspund nici
la email nici la telefon,
iar actuala nevastă se uită
doar să-mi mănânce banii
(să plătesc eu total).

-05.08.2010
[redacted]
ieri rata era de
1,25155275
dar astăzi a scăzut euro-ul
la 1€=1,24435175$
(ghinionul meu - ca de o-
ricei!). Am pierdut numai
27$.

*

Sunt din nou în depresie
(mă simțisem bine în Eu-
ropa). Nedecis. Nefericit. Fă-
ră viitor.

*

Mi-am cumpărat GERITOL
(high potency)... mă simt
slăbit, lesuit.
Pentru putere.

-09.08.2010
Iar amărât.
Ion Măldărescu - scriitor,
eseist politic - din Rm. Vâlcea
și Mircea Selariu din Ti-
mișoara îmi scrie că
„am mulți dușmani".
Deși am contacte puține
cu inși în țară (doar
câtorva prieteni le mai
răspund prin email) văd
că nu mă lasă unii cu
ura lor. Ce le-am făcut
eu?

-12.08.2010

În America (sud-vest) e mai multă larghețe. În Europa prea multă strâmtețe (de spațiu): camere înguste, mașini parcând pe străzi...

-13.08.2010

Mă doare fundul de stat prea mult pe scaun!
La computer.
Citind sau/și scriind.
Mi-am pus o pernă de pene (luată de la Bălcești!) pe fotoliu.

-19.08.2010

Aici mă simt izolat. Toată ziua citesc și scriu — altceva n-am ce face!
Acasă aș fi cu rude, prieteni.
În Gallup nu mă bagă nimeni în seamă. Nici copiii mei! Și ei și actuala nevastă doar vor să scurgă bani de pe mine...

*

Mă simt în orașul ăsta, și-mpreună cu Lilia, ca la pușcărie.
Nu pot lua o decizie mai abruptă să termin odată cu incertitudinea asta.

-20.08.2010

Pentru că atât arXiv.org cât și HAL (care mi-a refuzat vara aceasta un articol despre UNMATTER) m-au pus pe lista neagră la fizică, am cam încetat cercetarea mea teoretică (din păcate nici experimente nu puteam face, nedispunând de un laborator) în acest domeniu...

*

La <u>Dollar Tree</u> știi sigur că fiecare produs e 1$.
La <u>Walmart</u> scrie un preț pe raft, dar la cassă te taxează alt preț!

Clienții nu-și dau seama deoarece cumpără mult (au căruțele pline).

*

Deși am făcut tratament contra alergiei un an de zile, cum m-am întors în Gallup am început să strănut! (În Europa n-am avut nimic.)
Și trebuie să iau Claritin.

-26.08.2010
Vin atât de obosit martea și joia de la lucru [redacted] (predau trei clase: stau numai în picioare), încât dorm ca piatra două ore, neîntors [redacted] când ajung acasă.

-29.08.2010
Am muncit cu sapca... aici, colo... și nu mi-am găsit matca nicăieri.
Aștept să ies mai repede la pensie — să am timp mai mult pentru studiu și scris.
(Acum fac totul pe fugă!)

-31.08.2010
În YouTube m-au cenzurat cei de la Academia Telesio-Galilei [nu se aude ce-am spus: că de la dictatura politică din est am ajuns la [redacted] dictatura [redacted] științifică din vest, unde n-ai voie să critici mainstream (teoriile, ideile oficiale din știință).

-05.09.2010
Trăiesc împreună cu inamicul.
N-am de-ales... $3\frac{1}{2}$ ani până la pensie.

*

9/11 a fost începutul sfârșitului (decăderea Americii).

*

Julia Roberts este o femeie urâtă (are un defect la buză) care joacă roluri de femeie frumoasă.
Mă-ntreab[redacted] de ce n-au abs [redacted] o actriță frumoasă? [redacted]

Pile? Sau talentul ei?

- 10.09.10

Profesoara Petrișor Emilia din Timișoara îl sfătuia pe Mircea Selaru să nu colaboreze cu mine pentru că m-am luat de mafia [redacted] internațională din știință, și [redacted] deci sunt pe lista neagră, iar [redacted] amicii mei vor fi ei obstrucționați... (și) stigmatizați.

- 16.09.2010

Abia aștept să vină weekend-ul ca să lucrez la ce-mi place mie (articole, cărți).

În directoriul* meu pe Extended Memory am:

68,86 GB

121 400 fișiere în 5051 subdirectorii.

Numit „Florin".

- 25.09.2010

Mare prostie am făcut în-

tocându-mă la Lilia.

Regret și mort!

Mă umilește, mă disprețuiește, nu vrea de loc să doarmă cu mine... Nu vrea sex cu mine...

Nu-nțeleg de ce stau ca prostul și plătesc totul, iar pe deasupra trebuie să spăl vasele, să duc gunoiul. Ea mai gătește câteodată... Dar mi-a zis că tot eu să și gătesc!

N-o să-mi ceară [redacted] să-i mai dau și bani [redacted] pe deasupra?

În fiecare zi mă gândesc să plec din apartamentul ăsta. Mă chinuie psihic.

Dar nu știu de ce nu-ndrăznesc... Nu știu de ce tot ezit... Mi-e frică să mă mut singur?

Mă deranjează faptul c-o să mă-ntâlnesc cu ea me-

reu la lucru. E rău (pentru mine) că lucrăm în [redacted] aceeași universitate.
Aș vrea să plec undeva să n-o mai văd, ca s-o uit complet.
Oricum în acte ea pregătește al doilea divorț. Și e teamă că și așa, separați [redacted] material legal, copiii mei, cică, ar putea să-i ia apartamentele... Iar copiii mei nici n-o cunosc pe ea!
În frate-său, maică-sa, taică-său n-are încredere să le pună pe numele lor, și vrea să le aibă pe numele ei.
Tot răul spre bine, fiindcă tot trebuie să ne despărțim. Pentru mine, această „căsătorie" este un izvor permanent de suferință și bani cheltuiți în plus (plătesc și mâncarea ei).

*
N-aș mai fi venit din Franța dacă mi se oferea job permanent. Era altfel de viață acolo; mai ca la noi... lume pe străzi, sociabilitate, mâncarea mai sănătoasă, oamenii mai amabili - deși banii ar fi fost mai puțini.

*
Parcă mi-e frică de ea. Trăiesc în tensiune.
Cum se scoală, [redacted] ori vine de la lucru, [redacted] începe să mă apostrofeze, să-mi aducă [redacted] observații, să-mi dea porunci ce să fac...
Mereu la cheremul ei.

- 01.10.2010
Herta Müller a primit un premiu Nobel pentru literatură tot pe bază politică: scrie contra lui Ceaușescu! Nu cred că e importantă opera ei. Totul e ideologic și propagandistic.

- 04.10.2010
Vorbit la telefon cu Cătălina Buzoianu, celebra regizoare de teatru din București.
A dat toate piesele mele dramatice la Teatrul Mic, secretarului literar.
Să mai sun peste o săptămână, să văd dacă se acceptă ceva.
Dl. Traian S. Roman, tot regizor (de film, însă) mă încurajă să insist. Cred că mi-aș compara destinul cu cel al lui Grotowski dar el a avut noroc și a fost remarcat — deci s-a lansat la nivel internațional.
Eu sunt ghinionist și mă cert cu toată lumea.
Și mai rău: îi înfrunt pe-ăi de sus, care apoi se năpustesc asupra mea să-mi distrugă opera.

- 06.10.2010
Mă simt rău? Las' că e bine: mai slăbesc.
Mi-e permanent frică? Las' că e bine: slăbesc.
Chiar dacă e rău ... e bine.

- 08.10.2010
Discutat la telefon cu poetul Ion Segarceanu, emigrat în Canada la Toronto, la fiica lui. Este la pensie. Îmi va trimite „Istoria Literaturii Române", de Ion Rotaru. I-a dat-o Geo Stroe, editorul lui Rotaru (a fost și-al meu la câteva volume). Costă 100 $.
Ion Rotaru nu s-a bazat pe criterii politice în selectarea scriitorilor - precum N. Manolescu și Alex Ștefănescu.
Dl. Segarceanu zice că revista românească „Observatorul" din Toronto mi-a dedicat o pagină în

treagă într-unul din ultimele numere.

*

Al doilea divorț cu Lilia. Cică tot ca să 'treacă apartamentele pe numele ei (că, dacă are acte cu mine, copiii mei i-ar putea pretinde o parte). Numai la bani și avere se gândește. Îmi spune că n-are încredere în frate-său ca să le pună pe numele lui.
Dar las' că e mai bine. Voi fi liber, <u>to get back my life.</u>
Voi putea pleca mai ușor (poate-oi avea și eu noroc, că numai ghinioane s-au ținut de capul meu în ultima vreme.
Ar trebui să mă mut singur.

- 11.10.2010
Pustiu, trist, și părăsit (Gallupul).

- 15.10.2010
Spre Lacul Navajo, est de Farmington.
Oprim la Ruinele Salmon. Tribul Chaco în anii 1150 a abandonat această așezare, care va fi ocupată de Tribul Mesa Verde
3$ intrarea la muzeu.
Tribul Chaco locuise aici de la începutul sec. 11, pe valea râului San Juan.
După anul 1300, triburile Anasazi au emigrat pe valea Râului Mare [Rio Grande].
Indienii construiau din piatră și lut.
Cultivau porumb, fasole, și dovleci. Dar culegeau și plante sălbatice (sau fructe).
Unelte din os și piatră.

Ceramică stil Chaco
Red Mesa, Dogoszhi, Sosi,
McElmo, Chuska, Mancos.
Împletituri din yucca.
Blănuri de iepuri.
Artă în piatră. Ornamente.
Păsări: curcani și papagali Macaw.

Peter Milton Salmon și fiul său George între 1876-1893 protejează ruinele și cumpără terenuri aici.

Biblioteca Muzeului conține [redacted] aproape 5000 de volume specializate în arheologia și istoria sud-vestului american (multe cărți rare).

[redacted] Reproduceri: hogane, corturi de indieni, căruțe, case în pământ (bordeie), colibe.
Dar și ruine (ziduri de construcții).

*

Continuăm prin Bloomfield și Blanco până la Barajul Navajo, construit în 1962 pe râul Colorado. Există și o mică hidrocentrală.

180 mile de Gallup.

E vremea salmonului, și mulți pescuiesc. 17 $ permisul pe zi.

Lacul Navajo are 13000 suprafață de [redacted] de acri.

Suntem în statul New Mexico, dar peste lac este statul Colorado.

Jos, la apă, pescarii înșiruiți unul lângă altul.

Platforma, cimentuită, înaintează în lac [redacted] vreo 20 metri, ca să (ne) poată mai ușor coborî [redacted] la apă sau trage la uscat bărcile.

*

Scriitorii leneși îi acuză pe scriitorii harnici de... grafomanie.

*

Pești negri în apă, se văd la suprafață.
Doi pescari și-au încurcat undițele! Petre a prins... un cân de coca!... râd colegii (săi) din jur.

*

La Marină, pe lac, e un magazin de alimente. Cu 25 cenți cumpărăm mâncare pentru pești. Și-au format reflexe... să-i vezi cum scot gurile rotunde mari la suprafața apei, așteptând... ca pruncii flămânzi.
Închirierea unei bărci pe zi costă între 200-325$.
Lacul este la o altitudine de circa 2000 metri, și are o lungime de 35 mile.

*

Pe I 511 spre Ignacio.
Intrăm în Colorado, statul plin de culori (conform adjectivului spaniol colorado/colorada = colorat/ă.
Galben de toamnă, grena, verde șters — pomii.
Pompe automate de extras țiței.
În Ignatio vizităm galeria de artă „Dancing Spirit".

*

Drumul de la Durango la Silverton urcă în creierul munților.
Vârfuri roșii de piatră.
Niște stânci parcă tăiate cu cuțitul. Sculpturi naturale.
Curcubee de culori sunt frunzele... parcă un pictor (dumnezeiesc) a aruncat acuarele.

*

Facem popasuri dese (pentru poze). Sau încetinesc mașina și fotografiem prin geamul parbrizului.

*

Îmi fumegă frânele mașinii pe curbe...

Silverton este într-o vale între munți. Are o stradă principală (Greene Street) de la un cap la altul.

Vara trăiesc aici 1200 persoane, dar iar 350. Minele s-au închis și nu e de lucru (decât restaurante, hoteluri, mici buticuri).

*

În albia râului San Miguel oamenii caută aur: sapă gropi unde pun vase; mai târziu vin și golesc vasul fiindcă scurgându-se din munți apa cu aluviuni conține și grăunțe de aur.

*

La Hotel Triangle, 62,50$ camera.

Silverton. Oraș mort. Biznisuri închise. Case de vânzare. Criza simțită. Patru străzi paralele și trei biserici.

Nu e de lucru de când minele s-au închis în anii 1990.

Aur și argint fuseseră descoperiți în 1860 de Charles Baker în Munții San Juan.

Căutătorii de aur invadează regiunea, deși triburile de indieni Utes se opun.

Orașul Silverton este înființat în anul 1874, iar în 1883 numără 2000 de locuitori.

Căutătorii de aur își aduc și familiile.

Se practică însă și prostituția, jocurile de noroc, balurile la început.

– 16.10.2010
Arhivele din Silverton, denumite în memoria istoricului Allen Nossaman, care a lucrat aici peste 40 de ani. (1939–2006)

*

Făcut plinul la mașină — ne așteaptă un drum lung înapoi (vreo 280 mile). 31,60 $ în total benzina.

*

În Parcul Memorial, lângă un mic râușor (Cement Creek) cu mesteceni albi și conifere verzi, arbuști negri, iarbă, mușchi și licheni pe pietre, și zgomotul apei de munte peste malul gălbui (provenit de la oxidul de fier).

*

În fața muzeului din Silverton sunt expuse vagonete întrebuințate în minele din Districtul San Juan, care extrăgeau aur, argint, plumb și zinc, până în 1991 — când s-au închis deoarece prețul metalelor devenise mai ieftin decât costul scoaterii lor.
O mare parte din populație și-au pierdut serviciile, părăsind orașul.

*

Prețul aurului a crescut în 13 ani de la 280 $ pe o uncie (1 uncie = 28,35 grame) la 1450 $ pe uncie. Iar al argintului de la 4-5 $ pe uncie la 28 $. Datorită crizei.
Aurul este metal de schimb. Îl topești și faci ce vrei din el.
Diamantul crește mai greu în preț. Este considerat piatră de lux.
Mai bine investești în aur decât în diamant.
În argint ai multă greutate de luat (dacă te cari

cu el.
- Oprim, cu mașina, la <u>Pinkerton Hot Springs</u>, un izvor cu apă minerală caldă, curativ. James Harvey Pinkerton și soția lui Ann Eliza s-au stabilit aici în 1875. Au construit un bazin termal în 1878, iar din 1892 apa a fost vândută îmbuteliată pentru tratament.
[Aproape de Durango.]

*

Am ratat în Silverton intrarea la Mina de Aur fiindcă sezonul (15 mai-5 octombrie) se-ncheiase.
Vânzătorii în acest orășel cu străzi neasfaltate (cu excepția ~~[illegible]~~ principale) șoselei așteptau zilnic trenul cu turiști, din Durango, la ora 11:45.
Monotonă viață. Mai ca-n Gallup!

- 17.10.2010
Duminică seara, în centrul Gallupului, pe Coal (strada) toate buticurile închise (din cauza crizei!), doar un restaurant deschis (Rob's Café) cu 7-8 clienți înăuntru...
Nimeni pe străzi.
Cetățenii stau în case și se uită la și sunt îndoctrinați de televizor.

*

Paraziți culturali sunt cei plătiți astăzi de la buget care însă își pun condeiele în sprijinul serviciilor secrete contra culturii române (înjurând la comandă scriitorii de stânga).

- 22.10.2010
Vic ăsta (Christianto), prietenul meu... Și-a pierdut memoria? De când s-a-ntors din Rusia a căpătat schizofrenie...

Și-mi spun că... vești bune: mi s-a aprobat o lucrare la Caltech... Enleashingh the quark within: LENR, Klein-Gordon Equation, and Elementary Particle Physics... pentru 30 octombrie 2010 în Pasadena. Conferința APS [American Physical Society]...
Vic zice că nu-și mai aduce aminte de această lucrare (!)
I-o trimis prin email... Tot așa: nu-și mai amintește...
Ce-o fi pățit la Moscova când își făcea doctoratul? ... din păcate neterminat.
E greu acum să am discuții cu el, dar nu vreau să-l jignesc. Îl consider tot un prieten, și-i răspund politicos la mesaje.
E un tip deștept, muncitor, amabil.

*

—26.10.2010
Condamnat să sufăr.
Nu pot trăi cu Lilia
(dar se pare că nici fără ea!).
Ca dracu!
Cred c-o să mor de durere.

—28.10.2010
Dr. Geo Stroe, președintele Academiei DacoRomâne, din București mă propune pentru Premiul Nobel pentru Literatură! Am publicat peste 60 de cărți literare.
Deși... n-am nici o șansă... aceste premii sunt manipulate de CIA și Mosad, și se acordă mai degrabă evreilor și occidentalilor — fiindcă au rol propagandistic.
— Dar, măcar să știi c-ai fost propus! încuviințează Geo.
Așa este, unii se laudă și cu acest lucru.

Cică 250 scriitori sunt nominalizați anual, dar numai unul câștigă — totul depinde de jocul de culise. Eu am cam fost luat la ochi negativ de către CIA... Sunt pe lista neagră a lor datorită ideilor mele politice și a celor din știință împotriva curentului principal (în fizică mai ales, de care trebuie să mă las _urgentos_)...

– 29.10.2010

În Pasadena, California, la restaurantul persan "Heidar Bala", pe bulevardul "Colorado", aproape de hotelul meu (_Travelodge_). Mâncare iraniană nu mai gustasem eu! Însă, de curiozitate...

În 2003 când am fost în Australia, profesorul Mohammad Khoshnevisan mă servise cu _Most-o [redacted] Khiar_, care avea un gust ciudat, dar plăcut (iaurt, cu castraveți tăiați felii, și mentă bucățele).

[redacted]

Am servit un _Hommos_ cu pâine (fasole albă, pisată, cu usturoi și ulei, plus paprica) [redacted] : $4,50,

iar dulce: _Zoolbia Bamia_ (în miere, precum cele din Maroc în perioada Ramadamului): prea dulci pentru mine ($3.75).

*

Frumos în California!

Palmieri, călduț, curat pe străzi.

Aș vrea să am un _job_ aici...

Salariile mai mari, dar și prețurile ridicate.

Să-ți cumperi o casă e extrem

de scump, Unii se mută
în statele vecine [redacted] unde
e mai ieftin să-ți iei o lo-
cuință.

*

[redacted] 404,30$ m-a costat avionul
dus-întors.
Zboruri scurte: Albuquerque-
-Phoenix (1h și 20min.),
Phoenix-Burbank (1h 30 min),
vineri dimineața.
Pasadena nu are aeroport
național, însă din Burbank
am luat un <u>shuttle</u> (au-
tobuz mic): 23$, direct la
hotel, unde am [redacted] plătit
158,70 $ pentru două nopți,
pe bulevardul Colorado.
Cu <u>Google Map</u> mi-am fă-
cut direcțiile de la Travel-
odge la Caltech (vreo 25
minute pe jos).

*

Voi reveni în Gallup dumini-
că după-masă:
Burbank - Salt Lake City -
Albuquerque (schimb două
zboruri).

*

Life is beautiful!
[Viața poate fi și frumoa-
să...]

*

Eu fac fizica neconvenți-
onală — nu pentru că așa
vreau, ci pentru că așa-s
eu! Așa simt. Mereu pe dos.

*

Majoritatea [redacted] participanților
sunt din [redacted] statul Califor-
nia.

*

Înregistrarea la 8:30.
Apoi asist la două confe-
rențieri de Tom Murphy (pro-
fesor la UCSD), și Steve
Block (U. Stanford).

*

Conferințele astea îți deschid
orizontul, te fac să gândești
și altfel... <u>in vivo</u>...

Nu-mi place să rămân doar într-un domeniu, ci să mișc prin diverse; curios să privesc din unghiuri [redacted] să generalizez, să „interdisciplinez" aș zice.
(multiple)

E riscul să pierd, e adevărat... (mă)
Dar măcar să nu mă pierd în toate! Îmi urmez pasiunile...

*

În clădirea 74 (Institutul Beckman) până la ora [redacted] 11:45, apoi dejunul (care-i inclus în banii [redacted] înregistrării la conferință! 85$ ca profesor și membru [redacted] al APS [American Physical Society] [redacted] sunt taxe diferite: mai mici pentru studenți mai mari pentru nemembri)."
E, totuși, foarte ieftin — comparat cu participările la conferințele de fuziunea senzorilor (în inginerie), unde s-a ajuns la 800-900 $ de persoană pentru înregistrare!

*

Trecând pe lângă Biblioteca [redacted] Caltech, am donat cărți pe care [redacted] le-am co-autor-at cu [redacted] Dr. Vasanta și K. Ilanthenral: „Super Special Codes Using Super Matrices", și respectiv „Neutrosophic Bilinear Algebras and their Generalizations" (cu Dr. Vasanta).
(numai)

*

Amos G. Throop a fondat în 1891 Universitatea Throop, care în 1920 a devenit Caltech.
Acum există o grădină în memoria lui.

*

Distribuit opt exemplare mai vechi, din „Progress in Physics", printre participanți.

Pasadena este* la 15 minute pe autostrada de L.A.

Centrul Los Angelesului e plin de homeless-i (oameni care dorm pe străzi, în special de culoare — fiindcă n-au slujbe, n-au din ce trăi... guvernul cheltuie banii pe războaie, il doare-n fund de cetățenii săi).

Globalizarea a dus, până acum, la îmbogățirea companiilor mari, multinaționale, și sărăcirea clasei [redacted] americane de mijloc. Cum se va rezolva criza aceasta care nu se mai termină?

F.S.* [redacted] e prea lung (21 litere – cu spațiul dintre prenume și numele de familie), încât pe ecusonul conferinței... n-a avut loc: (67)

Florentin Smarandach

(doar 20 de caractere permise)!

N-am loc să intru în... istoria fizicii !(!)

*

M-am înregistrat pentru conferința de la Caltech în ultimele zile! Coordonatorul Dr. Andreas Bill [redacted] m-a anunțat prin [redacted] e-mail să mă grăbesc dacă vreau să prezint articolele. Am făcut o în[redacted] ambiția lui MM, care zicea că nu e convins de realizările mele în fizică. Bauchiar s-a supărat pe mine fiindcă Prof. Dr. Ion Soare,

concetățeanul său, [redacted]
apologiase contribuția
mea în fizică, dar și-n
filozofie [neutrosofia =
generalizarea dialecticii
hegeliene] [redacted]
în Enciclopedia Vâlcea-
nă. Păi... nu știu care
era vina pentru ceea ce
afirmă alții despre mi-
ne?!
— MM e foarte influen-
țabil; dacă îi spune ci-
neva că Smarandache
e prost, el crede ime-
diat...
mi s-a explicat.
Aceste bețe-n roate mă-n-
tărâtă, mă-nfierbântă
ca pe-un oltean înrăit...
Mă avânt să creez mai
mult, mai tare...
MM este oltean prin a-
doptie... din Dobrogea...
[așa glumim noi]! (68)

*

Prima-mi prezentare: „Co-
necție între neparticulă și
nematerie" (prima parte
scrisă de Dr. Ervin Goldfain,
a doua parte de mine).
Deși am prezint la zeci de con-
ferințe naționale și inter-
naționale tot am avut
trac, la început... apoi îmi
dau drumul, și-ncep să
vorbesc și gesticulez...
cu voce tare, să [redacted]
acopăr audiența.
Neparticulele (introduse de
profesorul Howard Georgi de
la Universitatea Harvard)
au proprietăți foarte ciudate,
[redacted] ele reprezintă fracțiuni de
câmpuri cuantice și conțin [redacted]
mixturi de particule și
antiparticule (deci sunt o

formă de „nematerie" [termen introdus de mine în anul 2004]. (fizică)

Bineînțeles c-am primit și pentru această „obrăznicie" porția „necesară" de înjurături! (de exemplu în pártinitorul sit Mad Scientist).

Cum fac eu, cum nu fac..., că atrag oprobriul multora, uneori și-al tuturor! Dar nu mă sperii, ci mă-nfurii: [cititorul acum o să râdă.]

Doar pentru paradoxurile Sorites din fizica cuantică pe care le-am introdus nu m-a contrazis „încă" nimeni.

Adesea-s paradoxist fără să vreau (așa mi-e natura!)... și-asta nu e bine.

Nepaticulele evoluează înainte și înapoi în timp. Studiul lor se face cu ajutorul operatorilor fractali de diferențiere și integrare

Modelului Standard

Fizica la energii superioare energiei [redacted] are o buna sansa sa devieze de la echilibriu. Particulele generate in urma interactiunilor la energii inalte nu au timp sā "termalizeze", adicā sa atingā echilibriul termic. În consecintā toate marimile de interes (de exemplu distrbutia de energie si momentum in urma coliziunilor) nu mai sant stationare ci sânt tranziente (time-dependent). Acest regim dynamic de "non-echilibrium" sugereaza folosirea operatorilor fractionali de diferențiere și integrare, asa cum am descris în lucrare. Consecințele sânt legate de aparitia unor faze exotice de materie în care cuantele de câmp (particule si anti-particule) se amesteca in combinații neobișnuite (non-trivial mixtures), în numere ne-întregi și cu spin fracțional (diferit de spin bosonic 0,1, 2,…și diferit de spin fermionic ½). Aceste raze [redacted] si sânt extreme de instabile.

Apoi [redacted] legatura cu "Unmatter" și Neutrosofie.

corelații exotice de lungă durată;

Nepaticulele reprezintă fracțiuni (nu numere întregi) de cuante; ele sunt între ordine și dezordine [ca-n neutrosofie și-n paradoxism]; ele apar la temperaturi foarte înalte (TeV = Tera-Electron Volți].

„Fizica Emergentă" [redacted]
[îmi permit [redacted] introdu-
cerea în limba română
a acestui neologism, în-
semnând „care se ivește",
„care se naște dintr-o
dată"] este echivalentă
cu Teoria Complexității.
Nemateria e formată din
materie și antimaterie. Cum
cele mai elementare blocuri
de construcție a universu-
lui [redacted] cunoscute astăzi
sunt 6 quarki și 6 lep-
toni, nemateria va fi for-
mată din cel puțin un
(plus cele 12 antiparticule ale lor)
bloc și cel puțin un
antibloc.
Exemple de [redacted] nematerie:
- mesonii și antimesonii
(formați dintr-un quark

și un antiquark);
- pentaquarkul Θ^+ (format
din patru quarki și un
antiquark)
- pionium (format dintr-un
meson π^+ și un meson π^-);
- positronium (format din-
tr-un antielectron și un
electron — în stare semi-
stabilă);
- protonium (format din-
tr-un proton și un antipro-
ton — în stare semistabilă).
- antiprotonic heliu [redacted] (for-
mat dintr-un antiproton
și un electron orbitând
nucleul de heliu [redacted] — semi-
stabil);
- muonium (format [redacted]
de un muon pozitiv și
un electron).
Neparticulele și nemateria
sunt foarte instabile, rup
simetriile, și violează prin-

cipiile de sarcină electrică
izospin slab și culoare.
[redacted] Prof. Jonathan Vos Post din sala a spus
[redacted] că-mi știe o
carte (era de Teoria Numere-
lor): „Numai probleme, fă-
ră soluții!"... și toți au
zâmbit!
Alt prezentator, Geoffrey
Holstrom [„Masa ca ori-
gine statistică a Geometriei
și Dinamicii"], mi-a cerut
să-i expediez [redacted] întreaga
[redacted] lucrare prin e-mail,
[redacted] m-a întrebat [redacted]
cât de fidel ar descrie
derivatele și integralele
fracționale stările de
non-echilibru [redacted] la
energii deasupra Modelului
Standard al atomului?
(Un profesor) ~~la~~
Din Laboratorul de Fizică
„Downs" de la Caltech am

alergat în clădirea vecină
(East Bridge Physics Lecture
Hall) unde la [redacted] ora 14:36
aveam altă prezentare:
„Eliberarea [redacted] quarkului [redacted]
în cadrul Fuziunii la
Rece, Ecuației Klein-Gor-
don, și Fizicii Particulelor
Elementare" (împreună cu
Victor Christianto).
Aceasta era mai mult o
[redacted] analiză
(incompletă) de idei pri-
vind răspunsul la între-
barea: în cazul că LENR
(Fuziunea la Rece, sau
Low Energy Nuclear Reac-
tion) este reală, cum s-ar
explica din punctul de ve-
dere al [redacted]
reacțiunii interatomice?
[redacted] La 23 martie 1989 Martin
[redacted] Fleischmann din

Marea Britanie, și Stanley Pons din Utah, au anunțat c-au observat fuziune nucleară controlată la temperatura camerei, într-un borcan de sticlă – timp de o lună.

Mulți cercetători au considerat această Fuziune la Rece [<u>Cold Fusion</u>] ca nefondată.

Dar, mai recent, profesorul japonez Yoshiaki Arata, a demonstrat un astfel de experiment.

Profesorul Marian Apostol de la Institutul de Fizică din Turnu Măgurele a propus încercarea de a utiliza ecuația Klein-Gordon și geometria fractală.

Dr. Ervin Goldfain: tranzițiile de faze cuantice [redacted] la temperaturi joase [Subir Sachdev et al.],

termodinamici mesoscopice neechilibrate pentru sistemele cuantice [D. Bedeaux, P. Mazur et al.], [redacted] și tranziții de faze neechilibrate [Lubeck, Hinrichsen, etc.].

Dacă am lua în considerare cuantizarea topologică, ne-așteptăm la o cuantizare Bohr-Sommerfeld a quarkilor?

Moderatorul acestei secțiuni de lucrări, Prof. Warren Rogers, s-a scuzat că nu poate să-mi pronunțe numele când trebuia să m-anunțe (pățesc acest lucru și la toate conferințele!).

Mă recomand, atunci, „Smarandacii"

[<u>ch</u>, <u>che</u> se citesc – în general – „ci" în engleză].

Radiind* de bucurie, amețit" de succes... am fe-

cat împreună cu inginerul Dave File (care asistase la ambele prezentări ale mele și mi-a cerut să i le trimit) la Red Brick Pizza să bem bere și fizică (!)

DF mi-a [redacted] replicat însă că nu-i place „nemateria" [redacted] fiindcă prea nu respectă nimic [redacted] din legile fizicii...

- păi e nevoie de noi [redacted] legi în spații noi [new physics]:

Îmi sugerează să mă acces pe matematica fractală aplicată.

Idei discutate:

- fizica e mai aproximativă decât matematica;
- fizica e mai poetică, mai visătoare, mai imaginativă [pune-ți fizica în creier, și fantezia îți va veni după aceea];
- matematica este suportul fizicii, de fapt al tuturor domeniilor;
- funcțiile Green [redacted] folosesc în fizică la problemele unde avem de-a face cu infinitul;
- Einstein s-a dus la matematicieni să-l ajute pentru a-și suporta științific imaginația sa;
- fizica este despre „conținere" (limitare);
- matematica e „prea" exactă, „prea tehnică" [de aceea am și evadat spre alte domenii: să am mai multă libertate și imaginație]; când ajung la un „punct de saturare" într-un subiect, mă mut la altul!
- particulele (în fizică) sunt mai mult... unde!
- spinul unei particule înseamnă de fapt energie;
- masa antielectronului este de două ori mai mare

decât masa electronului.
- matematica necomutativă câștigă teren (multe fenomene nu comută în realitate);
teoria matriceală (înmulțirea nu comută) este o simplă astfel de modelare;
- există Ecuația lui Drake despre posibilitatea existenței vieții în univers;
- despre manualele clasice de Fizica Particulelor: de Liboff, Griffith, Bohm, etc.;
- fizicienii sunt buni să mediteze pe o insulă depărtată; matematicienii să joace la cazinouri!
- despre UFO-urile din Rosewell (New Mexico);
- cometei Hale-Bopp i-a trebuit doi ani ca s-ajungă de la Jupiter la Pământ.
-Numele nostru va fi atașat de o problemă, nu de-o soluție!
grâde Dave.

Seara rezervat* [redacted] la Prime Time Shuttle, [redacted] tel. 9-1-800-733-8267 care să mă ia de la hotel și mă ducă la aeroport. Numărul de confirmare 3334486. Noroc că l-am notat, fiindcă dimineața șoferul nu sosea la ora 8:00 (pe 31 octombrie 2010) cum stabilisem, dar recepționera smecheră îmi zice că ei înțeleseseră la 8:15. Okay, merge și așa, am încuviințat.
Travelodge taxa 0.50$/min. și pentru telefoanele din cameră.

*

Mergeam pe străzi seara, de la Caltech la hotel, pe bulevardul Colorado, cu lumini multe, pomi împodobiți cu becuri strălucitoare. Răcoare. Plăcut.

Și mușcam [redacted] dintr-o pizza caldă, cu mult piper (ca să-mi taie pofta de mâncare: să nu mă-ngraș la loc), și presărată cu brânză.

*

Am pierdut două pixuri, în fiecare zi câte unul — de nu mai aveam cu ce nota [redacted] (și tocmai atunci îmi veneau ideile!).

M-am rugat de băiatul de la ghișeu să-mi dea pixul său, [redacted] căruia i-am înmânat imediat un dollar.

Îmi venea să strig: Dau regatul meu [pe care nu-l am!] pe-un pix!

*

Amicul inamic MéMé mă felicitase:

"Această invitație din partea Asociației Americane de Fizică este foarte importantă pentru afirmarea Paradoxismului în fizică!"

"De fapt, ca să fiu paradoxist, ar-fi trebuit să spun că voi scrie un... <nearticol> despre participarea dvs. cu articolul despre <nematerie>! (Ha-ha-ha — umor cu "praf", râde un fizician de... necaz!!)

Cred că-n Secțiune veți fi
sublimii
Care depășesc viteza...
luminii!!!"

[21 octombrie 2010]

02.11.2010

La ora de analiză [redacted],
(Surpriza mare)
în campus!

Când intru-n clasă și mă-ndrept spre catedră, un flash mă luminează...

— Faceți poze? îl întreb pe Sumit Patel — un student din India.

— Nu eu, răspunde. Car-

lin (Castle) — și arată
spre colega lui.
— Sunteți un star!
zâmbește alt student
(Troy Merrit). Cum a
fost la Caltech?
Și atunci m-apuc eu
și le explic ce-mi vine
în minte despre Fizica
Cuantică... sărind de la
o idee la alta... reve-
nind.
M-ascultau, mă-ntre-
bau... parcă-mi sorbeau
cuvintele.
— Dar hai să trecem la
secția [redacted] 4.3 de
astăzi.
— Aaa... nuuu... [redacted]
se-aude corul clasei.
Mai povestiți-ne!
[redacted] Fiindcă tot învățaseră
despre derivate și in-
tegrale, le spun că

există și derivări,
integrări fracționale
[fractional calculus].
Se uită mirați la mine.
Un alt student, tot
din India provenit, [redacted]
Vivek Ramadoss — foarte
inteligent — mă chestio-
nează:
— Dacă derivata întâi
reprezintă viteza, și de-
rivata a doua accelera-
ția... ce [redacted] înseam-
nă derivata de ordin
1,5?
— Ceva între viteză
și accelerație.
Troy citise despre pa-
lindromul Smarandache.
Alții-mi spun să le ex-
plic „nemateria".
Le descriu câteva para-
doxuri Sorites din fizică,
apoi [redacted] relatez despre
viteze supraluminale.
— De ce nu predați un curs
onorar de fizică cuantică?

[redacted]
îmi [redacted] Troy.
pugeleasă

- 05. 11. 2010

A murit Adrian Păunescu. Lăsând la o parte aservirea regimului ceaușist, a fost un mare poet! Romantic. Avea poezia în sânge.

*

Mihai, fiindcă e sărac, votează cu democrații. Silviu, fiindcă e mai bogat, votează cu republicanii.

*

Nouă donație la ASU. Colecția mea ajunge la 44 (≈ 14 metri liniari). Aranjate frumos, structurate.
Am luat 10 cutiuțe mici, și 1 cutie mare — toate cu copii de scrisori și email-uri.

*

Uleiul e sângele mașinii. Trebuie schimbat regulat, dacă nu, se uzează motorul.

*

În Tucson i-am zis lui Silviu să mă lase să dorm pe canapea, în antreu, la el — ca să nu mai plătesc la hotel. Nu mi-a răspuns: nici da nici nu. Am interpretat că nu vrea. Și m-am dus la motel (m-a costat 35.77$).
Voi avea eu vreun ajutor la bătrânețe din partea copiilor?
Mai vedea!

*

Ce nu m-aș întoarce în Cralley... Ce nu m-aș întoarce!

*

Cioara e cioară, n-ai ce să-i faci.

Democrați ori* republicani
e același lucru. Președintele
e scos în față paiață.
Alții conduc din spate,
fiindcă politica americană
e aidoma.

*

Am cheltuit în excursia la
Phoenix și Tucson să văd
feciorii mei (05-07.11.2010):

73.00$ dineul la Macaroni Grill
56.73$ prânzul la Bamboo Club.
29.25$ Century Theater
16.50$ Century Theater
(filme)
254.82$ Walmart (haine și
adidași pentru copii)
33.01 $ Handy Stop Chevron
22.31 $ QuikMart
37.65 $ Shell
(benzină)
$14.22 Circle K (Phoenix)
(bere pentru Lotzi).

*

Sâmbătă spre duminică
am dormit la Lotzi (prie-

tenul din lagăr, Ilisei
Vasile).
Proaspăt divorțat...! La fel
și Aurel Ciorna... Ca și
mine. Nevestele au depus
actele.
Lotzi arăta ca o epavă, să-
racu... Părul încărunțit mult,
poartă ochelari acum... neras,
cu peri țepoși albi... dinții
roși, alții lipsă...
Mi-a părut rău. Vroia să
pară bine dispus.
Am făcut niște poze... și-a
exclamat
— Arătăm ca doi moși...
Eu am adăugat:
— Suntem pe panta de co-
borâre a vieții.
Lotzi a zis că nu se mai
însoară... S-a săturat.
Avea probleme cu colonul...
sângerare... probabil hemo-
roizi — ca și mine.

— 09.11.2010
Îmi electronizez arhivele — mai
ales că vreau să plec și să-mi
iau totul pe un DVD!!

An contact o companie
în Albuquerque să-mi sca-
neze câteva zeci de mii de
pagini (emails, copii de scri-
sori, documente): 4¢/pg;
plus 7¢ de [redacted] capsă de scos,
19¢ de poză color.
Toate puse în format PDF.
"Olson & Associates" se numește,
"bizniș de familie.
E la modă acum să trans-
formi arhivele de hârtie în
arhive electronice.
Scanare cu OCR (Optical Cha-
racter Recognition), încât
poți da și căutări în fișie-
rul PDF.
Îmi povestea patronul, Eric,
despre o agenție de avocatură
care a scanat dosarele tuturor
proceselor ei; 130 000 pagini!

-11.11.2010
Sunt mereu un neadaptat...

-12.11.2010
Aplic, aplic, aplic
Și rezultatul e nimic!

Nu pot mișca din Gallup...
Și-n China, azi în Japonia,
tot trimit la aplicații să
lucrez în catedrale. (79)
*
Seara, între 6:30–10:30,
petrecere la Alok Dhital.
Mulți nepalezi veniți.
Mâncare de-a lor: pakoda,
momo, ciura.
Încerc tot felul. Mă hră-
nesc cu olice.

-18.11.2010
Regula de 75 (vârsta +
anii lucrați în aceeași
instituție) pentru pensio-
nare... va cădea cică!
La 67 de ani ne vom putea
pensiona. Deci... încă 11
ani de chin în Gallup.

-19.11.2010
Cristina Tudor, secretară
literară la Teatrul Mic din
București, după ce a citit

„Metaistoria" mea, îmi spune la telefon că:
- piesele sunt dense
- sofisticate
- complexe
- ideologice
- paradoxale...
Deci greu de jucat!
Mai mare șansă ar fi pentru „Întâmplări cu Păcală" la Teatrul pentru copii <Ion Creangă>.
Cornel Todea, directorul acestui teatru, este însă bolnav.
Analog Cătălina Buzoianu are diabet zaharat, și o perioadă de timp nu va mai monta piese.

* Se-mpute situația în America. Din ce în ce mai rău. Acum cu pensiile.
Trebuie să ne cărăbănim de aici, exclamă Lilia.

* La festivitatea de înmânare a Premiilor de Carte în

Statul New Mexico, 2010: (80)
Circa 160 persoane!
Unii îmbrăcați pic: indieni, cowboys... cu pălării, cizme, bărbi...
Am și eu cartea „Advances and Applications of DSmT for Information Fusion", Vol. 3, 2009 (cu Jean Dezert).
Nimeresc la masă (dineu) lângă scriitoarea de science fiction DonnaLee Wheeler.
În stânga mea scriitoarea Zelda Gatuskin (de origine rusă), autoare a unui roman despre viața țiganilor (ficțiune).
Suntem la Hotelul Elegante din Albuquerque, pe bd. Menaus.
Peste 300 de cărți (care aveau ceva legătură

cu New Mexico: fie autorul-coautorul, fie subiectul, fie editorul. Fiecare carte recenzată de cel puțin 3 referenți (toți din New Mexico).
Am fost doar finalist la categoria „Cărți de Referință”.
Festivalul este la a patra ediție, organizat de New Mexico Co-op din Los Ranchos.
Dar e mai degrabă bizniș: autorii plătesc 30-40 $ de carte înscrisă în concurs, expediază 3 exemplare gratuite, iar pentru banchet plătește 48 $ (iar dacă vine cu prieteni ori soț/soție plătește și pentru ei cina).
*

Să știi să iei* ce e mai bun din orice (chiar din eșec, chiar din greșeală, chiar din necaz și suferință). (81)

- 21.11.2010
Duminică dimineața. Urcăm iar Vârful Piramida.
Triburile Pueblo și Navajo au locuit în zona Gallup-ului începând din anii 900-1200 d.C. Casele lor erau un fel de gropi, numite kiva.
Spaniolii au adus capre, oi, și cai în 154.
Apoi Navajo au construit hogane (case octogonale).
Triburile au anual o ceremonie numită Pow-Wow.
În sec. 15 când au văzut indienii oameni albi, îmbrăcați în fier, și călare pe animale necunoscute lor (cai) au crezut că-s

zei!

Gallupul s-a construit (ca oraș) în 1881. Este la intersecția drumurilor ferate dintre Atlantic și Pacific, începute în 1868.

*

Mă enervează unii care pretind că nu pot să-ți pronunțe numele. E o hărțuială psihologică să-ți schimbi numele — să te americanizezi forțat.

Știu că și [redacted] Schwarzenegger se plângea de acest lucru.

– 22.11.2010

Acum visez să plec în Japonia la Okinawa la un centru de cercetare, și să mă-nsor cu o asiatică.

– 25.11.2010

[redacted] Ce ușor de aplicat acum direct online, cu fișiere PDF, la MathJobs.com, sau chiar prin email direct (fără să mai plătești poșta, fără să consumi hârtie, [redacted] și ajungând imediat).

– 26.11.2010

Nu pot trăi nici cu Lilia
Nici fără ea!

– 03.12.2010

Când liniști, când supărări.
Viața pentru mine, cu Lilia, e grea. Va trebui să plec.

*

Îmi vine să urlu când mă gândesc să mai stau nu 3 ci 11 ani în Gallup până la pensie.

Și altă veste rea: se discută social security-ul să fie prelungit de la 62 de ani la 68!

[redacted] Deci... nici pe ăsta nu știi dacă-l mai ajuci.
Cei bogați își bat joc de-ăi săraci cum vor.

– 04.12.2010
Prof. dr. zice că sunt „mașină de muncă" sau „instituție"!

– 05.12.2010
Mi-au [redacted] devenit email-urile ca un drog: nu mă pot lăsa de ele! Și-mi mănâncă o groază de timp. Mă abat de la trebi (vorba lui Eminescu).

*

Marinela mă măgulește: „Flor[entin]... dă senzația de unicitate și de înflorire permanentă a emoțiilor, parcă face tumbe sângele ca apa unei cascade" [în e-mail]. „Ce vraja o fi pus Dumnezeu în actul botezului? În general, numele îl reprezintă pe om și-l ocrotește, și-l ferește de rele, e ca un scut în fața lumii. (83)
(...) tu gândești foarte bine și cuprinzător, pe mai multe planuri. Ai puterea esențializării cum nu cred că mai poate reuși cineva ca tine".

– 09.12.2010
Toți scriu poezii
Și nu citește nimeni.

*

Pierd timpul cu email-uri de [redacted] lobby... pentru Nobel. Sunt sigur că nu vor avea nici un efect!

– 14.12.2010
După ce a dat divorțul ăla, [redacted] acum un an, în vară, Lilia m-a trezit din letargie — adormisem în postul ăsta... Și-am început iar s-aplic.
Posibil să am un interviu (prezentare) la Rochester,

Institute of Technology
(în statul NY). În sfâr-
șit!
A mai venit și [redacted] propu-
nerea pentru Nobel în li-
teratură... Se-anunță oare
2011 un an tare pentru mine?

[redacted] -16.12.2010
În directorul Florin,
care devine din ce în ce mai
mare și greu de copiat de
pe un USB pe altul, am:
125,669 fișiere
5,111 subdirectorii
în 82,2 GB.
Toată arhiva mea electronică.

- 17.12.2010
Între 14 februarie - 14 decem-
brie 2010 am expediat vreo
4860 email-uri (colectate
de un program APP în 1600
pagini - desigur antetele o-
cupă mult spațiu).

Vida Pura
(jurnal instantaneu)

- 19.12.2010
- Două broaște călătoare
[ЛЯГУШКИ ПУТЕШЕСТ-
ВЕННИЦЫ]! zice Lilia
Sculat [redacted] noaptea, la
2:00. Când a sunat cea-
sul, parcă-mi spărgea
creierii. Somnul era
dulceee... că n-aș mai
fi plecat în nicio ex-
cursie!
Mă forțez pe ultima su-
tă. Vremurile [redacted] devin din
ce în ce mai grele. Prețu-
rile se măresc. Salariul
[redacted] stagnează - ba
chiar e vorba de tăieri.
Am început să trimit apli-
cații prin toate Statele U-
nite, prin China (Hong Kong
Macao), Taiwan, Japonia

- care au universități
internaționale unde se
predă în engleză. Ju-
mătate din profesorii a-
cestora [redacted] au
venit de prin toată lumea,
iar cealaltă jumătate-s
localnici.

Cursă contra-cronometru
s-ajung la 50 țări văzute
(deocamdată m-aproape de
40). Și-apoi mă retrag la...
pensie de la turism!

*

Albuquerque-Dallas-Washing-
ton D.C. – Miami – Managua
(Nicaragua): schimbat 4
avioane.

*

10$ viza nicaraguană —
ne-o dau pe aeroport.
15$ taxiul până la Hotelul
Don Quijote din Managua.
50$ camera pe noapte. Curată.
— 20.12.2010

Totul se poate plăti în
dolari. Dar există și
moneda locală CORDOBA
≈ 1/21 dolari

Umed. Cald.
Mă-mbrac la pantaloni
scurți și cămașă cu mâ-
necă scurtă, adidași.

*

[redacted] Fructe: GROCEA (verzi,
acre — de pus în alcool),
COCOTE.

*

În luna aprilie e foarte
cald.
În mai plouă mult.

*

Prin oraș Nașterea Domnului
(scene cu)

*

Catedrala catolică veche
lângă plajă, Santiago de
los Caballeros. Se vizitează
doar pe dinafară. Turlele
sunt [redacted] crăpate de la
[redacted] cutremurul din 1972.

construită în anul 1931.

*

Palacio Nacional. 4$ intrarea.

Expoziție documentară 1620-1895 despre Nicaragua în cadrul imperiului Rio San Juan.

*

Fosile preistorice.

Dinții / maxilarele de la mastodonți sunt ca pietrele de moară!

Ceramică începând din anul 2000 î.C. și după perioada de colonizare spaniolă.

*

Viața precolumbiană.

*

Clădirea are un portic cu palmieri, statui, alei.

*

Expoziții de pictură, sculptură.

*

Muzeul Național.

*

Lago de Managua, denumit Xolotlán de către indigeni.

- Huellas de Acahualinca [Urmele de la Acahualinca].
- La Mujer Tortuga.

Schelet din anii 300-350 î.C. (86)

Ritualul morții la precolumbieni.

În anul 1874 au fost descoperite peste 800 urme de pași de acum 6000-7000 de ani.

*

Două cutremure au zguduit Managua: în 1931 și 1972. Centrul a fost distrus și acum nu mai există o zonă primordială, ci subcentre în diverse cartiere.

*

În MetroCentro.

Complex comercial modern.

Brad de Crăciun mare
în hol.

Dacă înainte îmi [redacted] cumpăram [redacted] artizanate, amintiri, muzică, vederi, [redacted] îmbrăcăminte exotică din țările vizitate... acum segalează prețurile, odată cu globalismul, și [redacted] nu-mi pot permite. [redacted] strictul necesar:

Plătesc
hrana, hotel, transport, vize, intrări și la muzee, expoziții, galerii, evenimente culturale, ori conferințe și seminarii științifice.

*

Iar mă trage Lilia prin toate magazinele de bijuterii — și mă-ntreabă și „părerea" mea de necunoscător:

- Îți place inelul ăsta?
Cum ți se pare lănțișorul?
Mărgelele astea roșii?

*

Ce vor femeile?
Bijuterii, pantofi; haine di-chisite, și... masculi care să plătească!

*

Taxa (de 15%) este inclusă în prețul afișat.

*

Chorro cu vanilie, caldă 0.50 $. Dulce.

*

Exist grad de comparație în spaniolă pentru adverbul „acum" = ahora, și ahorita = chiar acum (și mai apropiat de momentul vorbirii), imediat.

*

5 $ intrarea la Muzeul și situl arheologic al Urmelor de pași umani, dar și de labe de caprioare și mapache (un fel de bursuc local). Ele duceau înspre lac și au fost găsite îngropate la 4 metri adâncime.

Catedral Nueva.

Largă și înaltă. Simplă (fără icoane, fără sculpturi).
Isus răstignit (în altar).
Nezugrăvită.
Un tablou: Jesús, en Ti confío.
Construită în 1993.
Alăturat un chioșc cu artă, vederi, broșuri religioase.
Cărticele ale Papei Benedicto al XVI-lea: [redacted]
[redacted] Deus Caritas Est „<Dios es amor>", „Spe Salvi".
(CD-uri, DVD-uri, casete.)

*

Cumpărăturile pe drum le punem în „portbagaj" — care-i de fapt rucsacul ce-l car eu în spate!

*

Există și un cazinou „Pharaohs".

*

La Galeriile Santo Domingo.
Curat. Nostim.
Un alt Mall.
Frumos împodobit pentru sărbători.
Decoruri sclipitoare.
Video cu rochie care se-mbracă prin înfășurare: când mai sus, când mai jos, când prinsă de gât, când ma — dând astfel impresia că-s mai multe rochii (diferite)!

*

Taxiurile prin oraș sunt ieftine: între 2-4$.
Ni se spune să mergem cu taxiuri oficiale, nu particulare fiindcă-s nesigure.

*

Numele Nicaragua vine de la triburile indigene găsite de spanioli aici când au colonizat teritoriul.
Iar Managua = manto de agua (manta de apă —

fiindcă e lângă lac).

*

Managera de la hotel zice că vorbește spaniolă cu accent... italian!

*

La Expoziția Națională, dedicată celor doi eroi (mari) ai țării: Augusto Cesar Sandino (1895-1934), ucis de dictatorul Anastasio Somoza Garcia, care-a format o dictatură de familie ce-a stăpânit peste nicaraguieni patru decenii - acumulând bogății imense pentru ei și sărăcind enorm populația. Și Rubén Dario (1867-1916), poet.

*

Alte dulciuri care le gust: trocante, polvorón, picos, pañuelo, ?

-21.12.2010

Compresorul de apă a mers toată noaptea la hotel. Ne-am plâns că e zgomot.

Nu prea am putut dormi.

*

Cu un taxi la Granada, trecând pe la Vulcanul Masaya: 50$.

Mai înainte zărisem de pe autostrada ~~Vulcanul~~ craterul Santiago cu o cruce în vârf.

5$ de persoană intrarea la ~~Vulcanul~~ craterul Santiago, activ. 5km de la strada principală. Drum asfaltat prin pădurea tropicală.

Șoferul ne spune că turiști care se abat printre arbori se pierd... ceva misterios! Trei turiști au murit fulgerați în crater.

Vulcanul fumegă, de nu se vede bine - parcă acolo este infernul.

Şi pe drum: roci negre,
parcă desfundate —
precum la Grants, în
New Mexico.
Urcarea la Crucea
Bobadilla are 177 trepte.
Vulcanul Masaya
are trei cratere: San Pedro,
San Juan, San Fernando,
Santiago (cel mai mare).
Masaya este ca un
megavulcan, formând şi o
lagună.
Intrăm şi la Muzeul Vul-
canului.
Harta Pământului
cu plăcile tectonice.
Fazele evoluţiei geologice a
planetei.
Straturile: nucleu interior,
nucleu exterior,
manta infe-
rioară, manta superioară,
crusta.

Printre armele vechi ale
băştinaşilor am văzut şi...
praştii! Cum ne jucam
noi copiii la Bălceşti
şi trăgeam cu ele-n
ciori, sau ne
jucam de-a războiul în-
tre noi.
Insectare cu fluturi şi
gâze (unele mari
crescute — datorită umi-
dităţii şi căldurii calderei
vulcanului).

*

Trecem pe lângă Coyotepe, un-
de dictatorul Somoza asa-
sina pe oponenţii politici.

*

În Granada n-am găsit
cameră mai ieftină
de 50$ pe noapte.
Ne-am cazat la Hotel Cocibolca
(care înseamnă „apă proaspătă",
în limba tribului cu acelaşi
nume).

Pe coasta Atlanticului mai există triburile <u>Mayagna</u> și <u>Miskito</u>.

*

39$/h un tur cu barca electrică la insulele De la <u>NicarAguaDulce</u> (compania din portul Granada).
Ne luăm apă (obligatoriu, din cauza căldurii).
<u>Majoritatea insulelor</u> sunt private.
Se pot cumpăra insule. Una costă peste 1,000,000$!
Mulți străini și-au cumpărat.
<u>Pompo oche</u>[redacted] și <u>Rojas de almendra</u> = arbori de apă?
Liniște. Motorul nu face zgomot.
Adâncimea apei: între 2-8 metri, dar mai în larg ajunge la 15 metri (în golf).

Vulcanul Mombacho se vede.
Insulele Ometepe, formate de (doi) vulcani: <u>Madera</u> și [redacted] <u>Consepción</u>.
Lacul de Nicaragua este al treilea mare lac din America Latină.

*

În Catedrala din Granada „Inmaculada Concepción", chiar lângă Parcul Central.
Granada, oraș colonial spaniol, seamănă cu Antigua din Guatemala.

*

Copiii pe stradă îți cer să le dai resturi de [redacted] alimente dacă te văd mâncând pe stradă.

*

Zona Comercială din Granada. Strada principală plină de lume.

Din clopotnița bisericii
[redacted] (Iglesia de
la Merced) văd că toate
acoperișurile caselor sunt
în același stil (grena).
1$ urcarea. (Construită în 1539,
prădată de pirați în 1655, distrusă
~~de forțele din León~~ în 1854, restaura-
tă în 1862)
Parcul Xalteva, iar în
fața sa Biserica Xalteva.

- 22.12.2010
La Vulcanul Mombacho.
Cu autobuzul de la Gra-
nada la Miravalle 11Km,
0.40$. Apoi cu mototaxi
2Km, 0.10$, până la poa-
lele muntelui. Pe urmă
încă 12,50$ pentru urcat
cu un camion.
Harta (Guía de Visitantes)
mă costă [redacted]
1,50$.

Drum periculos, cu pante
abrupte... prin junglă.
Lilia pune mâna la
ochi de frică.
Oprit la un [redacted] Punct de
cafea.
Frunze, crengi ne lovesc
peste față.
Merg cu capu' în sus.
[redacted] camionul se bălăngăne
încă 2,5 Km până la
El Cráter, aflat la 1150m
[redacted] altitudine.
Da' un frig sus... și vânt
Sus, la Stațiunea Biologică [redacted]
o machetă și-un ghid ce
ne explică în spaniolă.
Pe poteci în jurul vulca-
nului. E umed. Pădure tro-
picală.
Biodiversitate. Cresc bu-
ruieni pe trunchiuri și
crengile copacilor: 35 de

specii de plante pe-un singur copac (numite EPIFICAS). !
O grădină întreagă trăiește într-un pom!

*

Vulcanul Mombacho fumegă puțin (se crede că e adormit) !

*

Vedere panoramică de la Mirador los Quemados: orașul Granada, laguna, insulițele ei, lacul Cocibolca.
Mai mult de 10 persoane nu se permit în [redacted] aceste locuri deodat.

*

Pădure pitică (Bosque enano).
Vulcanul Mombacho este ! paradisul păsărilor colorate și cântătoare: cu 186 de specii, dintre care 48 sunt migratoare (46 provin din America de Nord, iar 2 din America de Sud).
Păsările pierd habitat, și sunt afectate de poluare și comerț ilegal.
Ornitólogii de la Fundación Cocibolca se ocupă de studierea [redacted] și protejarea lor.
Perioada de împerechere a păsărilor este între februarie și mai (El amor está en el aire). Masculii [redacted] topăie și cântă pentru a impresiona femela. De obicei este ales cel mai colorat!
Este un ecosistem unic aici:
- 750 specii de planta (dintre care 90 sunt orhidee);
- 47 specii de animale;
- 10 specii de amfibii;
- 36 [redacted] specii de reptile;
- 30-50 milioane specii de insecte.

Muntele ajunge la 1345 m înălțime.

[redacted]

*

La-ntoarcere un gardian
ne face cruce (din mână)
s-ajungem cu bine!
[La vale trebuie frâne
tari la camion.]

*

Plantații de cafea.
Bambuși glori. Liane.
[Scriu din mersul camio-
nului și mă zdruncină,
mă mișcă...
Jurnal instantaneu —
fiindcă nu mai am timp.
Odihnă activă. Când călă-
toresc.
Restul timpului îl dedic cer-
cetării științifice.]

*

Seara dinăm la restauran-
tul taiwanez TEHO, chiar
lângă hotel:
- bere Victoria, nicaragua-
neză, 1,10$ sticla; [redacted]
- și camarón empanizado
(25 raci împănați, plus
verdeață, 6$). (94)

*

Singura bucurie de la viață
mi-au devenit aceste ex-
cursii — unde mă destind
și uit de tot, și mai dau
un sens existenței.
M-am săturat de ennui
singur într-un oraș mic
american unde numai ci-
tesc și scriu toată ziua...
Altceva n-am ce face în
timpul liber... N-am prieteni
locali — doar prin email ori
telefon. N-am rude...

*

La Agenția de Voiaj „Granada
Mia" lucrează o familie de
francezi, emigrați aici, le
place viața mai lejeră —
îmi mărturisesc — din Ame-
rica Centrală.

-23.12.2010
Cu autobuzul local (rabla-

git ca la Bălcești!)
de la Granada la Rivas
(1,20$ pentru 1h 20 min, 80km.)
*
M-a apucat o durere de mă-
sea de n-am putut dormi
toată noaptea.
Mă duc la o farmacie lângă
hotel. Mi se spune că este
închisă, dar să bat la ușă
că-mi va deschide!
(Bun orar – mă gândesc)
O dau pe antibiotice (Cipro-
floxacina), 500 g, două
pe zi.
*
Ne invadează în autobuz
vânzători ambulanți, muzi-
canți, cerșetori până să
pornească.
Unii urcă, alții coboară în
timp ce mașina merge...
halanga-dala!!!
Pe lângă șofer este și un

taxator, care strigă
la fiecare stație și dacă
vede oameni pe drum
– Arriba! Arriba!
Am văzut și patru pe-
rechi de albi în autobuzul
acesta – semn că n-aveau
bani să meargă cu taxiul.
(prea mulți)
Plantații de trestie de za-
hăr – le-au dat spicele
albe.
Camioane încărcate cu
bețe de trestie de zahăr.
Pe-aici umblă și căruțe
cu cai.
În stânga Vulcanul
Ometepe se vede fumegând
departe.
*
Găsit un hotel ieftin,
20$ camera, dar fără apă
caldă: Hilmor,

lângă Parohia San Pedro.

*

Museo de Rivas.

Arheologie. 2$ intrarea.

Agricultura a început din anii 300 î.C. pe aceste meleaguri.

Casa muzeului este stil colonial din sec. 18.

Fostul președinte al Costei Rica, Rodrigo Carazo, a pus o placă în acest muzeu - comemorativă - [redacted] la 11 aprilie 1982.

Casa Muzeu Santa Ursula este restaurată în 2005.

Animale împăiate și găze din zonă.

Perioade arheologice:

- Tempisque (300 î.C. - 500 d.C.) de la râul cu acest nume.
- Bagaces (500 - 800 d.C.), localitate.
- Sapoa (800 - 1350 d.C.), localitate.

Funcționara de la muzeu ne spune că guvernul n-o plătește, numai ce câștigă de la vizitatori, dar astăzi n-am fost decât [redacted] eu și Lilia. Hotărâm să-i lăsăm restul (20 cordovas) de la 100 [redacted] cs.

(96)

*

Alegria (bucurie) în oraș, în zona comercială: muzică de Crăciun, zarvă, aglomerație, tarabe.

*

Un ins, [redacted] care furase dintr-un butic, e alergat și prins de mulțime. [redacted] Un polițist îl ia în primire.

Robar = a fura.

*

Din cauză că dispar turiști evităm să mergem cu [redacted] vehicule particulare (biznisuri neînregistrate).

*

Vreau să cumpăr suc cu sifon, dar zic „con ácido" (cu acid), apoi „con soda", dar vânzătorul nu mă-nțelege. Apoi mă dumiresc că s-ar traduce „gaseosa"!

*

Orașul Rivas, de vreo 30 mii locuitori, e un mare târg (Mercado).

Pierdem toată ziua umblând brambura [redacted], gustând dulciuri și limonade exotice, iar Lilia cumpărând inele pe care să le revândă în Bâlciul din Gally.

*

La dentist (Wilfredo Morice), 5$ consultația (puțin!) și încă un medicament Enantym (25 mg), anti-inflamatoriu și anti-dureros

[redacted]

(analgezice).

[redacted] 10 $ taxiul din Rivas până la San Juan del Sur, orășel de vreo 16000 locuitori cu plajă la Pacific.

30 $ camera în Casa Irlanda hotel la două colțuri de stradă de plajă.

*

Mareea se retrage și avansează vreo sută de metri. Plaja e udă de dimineață. Apa murdară. Puțini fac baie.

M-a ars soarele pe față, iar măseaua mă doare de-nebunesc! Îmi clătesc gura cu apă [redacted] cu sare.

*

Orășelele astea coloniale spaniole au structură asemănătoare: un parc central, o biserică catolică lângă, un centru comercial (Mercado) cu tarabe.

*

Un fruct alb, cu buline,
ca o rădăcină - numit
noni, folosit în medicină
(se fierbe [redacted] în apă până dă
în clocot, iar zeama se
bea: are efecte terapeutice
pentru multe boli).

*

Pe la șase seara o fanfară
din San Juan del Sur și o
turmă de copii și oameni
însoțindu-i
bubuituri de artificii.
„Pastorala" - interpretată de
elevi în Parcul Central.
E ajunul Crăciunului.
Apoi Grupo Folclorico.

*

Parcă am oasele ruginite - abia
mă scol de jos, abia mă mișc.

- 25.12.2010
Mă [redacted] ustura măseaua de parcă
aveam un cui împlântat
în creier - și mă apăsa.
Acum m-a lăsat durerea.

Dimineața de Crăciun e
liniște. Adie un pic vân-
tul în San Juan del Sur.
Printre stâncile de lângă
plajă niște băietani caută
moluște. (98)
Parcă nu mă simt bine pâ-
nă nu fac și o baie-n ocean
- cu toată răceala de la
măsea.

*

O căldură la amiază că
nu poți rezista.

*

La resortul Pelican Eyes.
Frumos amenajat. Scări,
cascadă, piscină.

*

Nașterea Domnului... ceremo-
nie în oraș.
Muzicanți în spate.
O femeie cu un prunc de plas-
tic într-un coșuleț.

*

Podul suspendat peste
estuarul San Juan, care se

varsă în Pacific pe lângă
plaja ~~[illegible]~~
centrală, numită tot
San Juan.

Doi pomi plini de berze ca
merii de flori.

*

Agenția Tica Bus ne aver-
tizează că nu putem intra
în Costa Rica dacă nu a-
vem bilet de transport de
ieșire din Costa Rica!
Atunci cumpărăm pe In-
ternet repede un bilet de
avion San José - Panama:
295.23 $ de persoană
(cu Visa Chase).

*

La restaurantul Rancho la
Cabana, pe malul oceanului,
luat câte un pește întreg
prăjit (stuca): 10$, plus
orez, salata și salsa.

*

După o săptămână de Nicara-
gua mâine vom intra în
Costa Rica.

În loc de taxi am luat un
pepano (= velocicletă).
(tri)

*

Un tip îmi zice că ame-
ricanii din nord se nu-
mesc gringos și ei au
mucho verde [mult verde,
adică dolari].

26.12.2010

20$ taxiul, 40Km, 45 minute pentru a merge de la San Juan del Sur la Peñas Blancas (la frontiera cu Costa Rica).

¡Feliz Viaje! [Călătorie plăcută!]

*

Elementul indigen amestecat cu cel alb (spaniol) au format metișii.

De aceea, majoritatea populației [redacted] sunt oameni [redacted] mici și negricioși.

*

Vreo oră jumate vama în Peñas Blancas pentru a ieși din Nicaragua (3$ taxa), plus intrarea în Costa Rica.

5$ autobuzul până la Liberia, 80 Km, 1,5 ore.

Viteza maximă 80km/h.

O iguană trece strada.

Nivelul de viață e mai ridicat în Costa Rica față de Nicaragua, Guatemala, Honduras. (100)

Unui nicaraguan îi trebuie viză de intrare - și nu e ușor de obținut! - pentru a vizita Costa Rica, iar pentru a lucra viză de lucru.

Controale polițienești de pașapoarte la 20 km, apoi la 30 Km de la frontieră contra emigranților ilegali.

*

1$ ≈ 500 coloni (moneda costa-ricană).

Dar se poate plăti și direct în dolari.

*

În Liberia (oraș costa-rican) există și o țară africană cu același nume, unde sclavi negri au fost debarcați din America de Nord după abolirea sclaviei).

La Hotel Wilson, 40$ camera.

*

Parohia Centrală din Liberia.
Catolică, desigur.
Clădire în [redacted] arhitectură modernă (pe dinafară parc-ar fi muzeu ori complex sportiv), în forme geometrice.
Mare, albă.
Slujba începe la ora 4 după masă.

*

La televizor o corida.
Un taur negru, fioros, cu bale la gură. Toreadori dat și [redacted] spectatori în arenă întărâtându-l. Apoi fugind speriați și sărind în tribună. Își bat joc de bou, săracu'.
În San José, capitala Costa Ricăi, este corrida de toros [= alergare de tauri, în traducere].

*

Am întrebat un neamț (blond cu ochi albaștri, căsătorit cu o negresă, [redacted] ce locuiește în Costa Rica) dacă e mai bine aici ca-n [redacted] Germania.

— Nu e mai bine, nici mai rău — mi-a răspuns — ci diferit!
Vorbea fluent spaniola și stătea în America Centrală pentru bizniz. La fiecare doi ani se ducea în Germania să-și vadă rudele.
Acum s-a schimbat moda: bărbați albi cu femei negre [înainte se-mperecheau femei albe cu bărbați negri].

— 27.12.2010
A urlat vântul azi-noapte, a șuierat... de credeam că geme o ființă umană.

*

220 Km, 4 ore, aproximativ 6$ cu autobuzul local din Liberia la San José.
Oprire la jumătatea drumului

În San José e frig.
Îmi iau jacheta, șapca-n
cap, pantaloni lungi.
După ora 8 seara e periculos
de umblat pe străzi.

*

(Tours)
Prin agenția de voiaj Isla
Bonita facem rezervație la
Hotel La Mansión, 35$ pe
noapte pentru 6 zile.
Curios cum ni se prezintă
adresa: de la Teatrul Nați-
onal 300 metri spre est, și
apoi 300 metri spre sud!
[De fapt 3 colțuri de stra-
dă (esquinas) spre est,
și 3 colțuri de stradă [redacted]
spre sud!]

*

Chinezi prin Costa Rica, emi-
granți [redacted] : 3% din popula-
ție. Vorbesc bine spaniolă.

*

Cu cât o țară e mai bogată,
cu atât prețurile sunt mai
scumpe.

Cu un microbuz plecăm
în excursie de-o zi în
Pădurea tropicală: 99$ de
persoană.
Expedición Estropicales.
Microbuzul ne ia de la
hotel la 7:25 dimineața
și strânge pe turiști de la
fiecare hotel. (Hidro)
Ghidul ne arată prima Stație
electrică din Costa Rica din 1884
Vorbește în spaniolă și en-
gleză!
Turiști din Mexic, Colum-
bia, Canada, SUA, Anglia,
și România.
Când mă prezint că-s
din România, ghidul Fi-
lander zice că-n 30 de ani
n-a avut nici un turist
român!
Cețos, umed.
Intrăm în Parcul Național
Braulio [redacted] Carrillo.
Cascade (mici) de apă cad pe margi-
nea străzii.

Trecem prin singurul tu-
nel [redacted] din
această țară construit
în 1972 prin craterul vul-
canului extins Zurqui.
90% din energia din Costa
Rica provine de la utili-
zarea apei, 6% este energie
eoliană, 1% energie solară.
Se pare că [redacted] vikingii
au descoperit America îna-
intea lui Columb cu 600
de ani.
{Scris în mașină amețesc,
îmi vine să vomit...
Lelia-mi dă o pastilă
de motion sickness...}
S-ar fi descoperit [redacted] urme ar-
heologice de sate vikinge
în California și Canada.
Plouă. Plouă mărunt.
Costa Rica e cea mai ma-
re producătoare de ananas,
iar Equador de banane
Ananașii și bananierii poluea-

ză apa din jur fiindcă ei
produc
[redacted] foarte multe chimi-
cale.

Promenadă pe râul [redacted]
Sarapiqui cu [redacted] gondola.
Pomi [redacted] crescuți din apă,
iguane, care se alimentează
din copaci.
Iguanele-s verzi, dar mas-
culii se schimbă în porto-
caliu pentru a atrage femelele
la împerechere.
Iguanele lovesc cu coada;
trebuie să fii atent unde se
uită ele. Dacă privesc în
stânga și-n dreapta, atunci
să te ferești că vor să
lovească.
Animalele sunt teritoriale în
pădurea tropicală.
Maimuțe negre [redacted] pe crengi,
mici cât mâțele.

*

Bună cafeaua costa-ricană.

Majoritatea vehiculelor de aici sunt japoneze.

*

La fiecare 10 ani se face recensământul populației. Circa 5,5 milioane locuitori.

*

Sclavi negri din Jamaica au venit pe coasta estica să lucreze în construcții ca oameni liberi. Descendenții lor vorbesc engleza (în zona caraibiană).

*

La Selva Verde.

Trebuie să nu atingem nimic (plante, animale, insecte) fiindcă ne putem infecta în pădurea tropicală.

Poteca e înnămolită de frunze, crengi.

Poze fără flash, ca să nu speriem fluturii și gâzele!

Deasupra cerul abia se zărește prin frunziș.

Picură, burnițează continuu,

Plante fototropiste (care se îndreaptă după soare). (104)

Podul suspendat, unde nu avem voie mai mult de 12 persoane în același timp. Se bălăngăne ca-n filmele cu acțiuni în junglă – peste Rio Frio.

Mă-ntreabă ghidul: de unde știu spaniolă?

Îi spun că se-aseamănă cu româna, limba mea nativă. El se uită mirat la mine. Credea că româna e de origine... slavă.

*

Papagali negri cu gâtul [redacted] galben și ciocul ca un clește cât jumate de corp.

O specie de arbori de [redacted] migdală

(almendro amarillo în spaniolă, Dipteryx panamensis în

latină) deoarece o specie de
papagali, aflată în pericol de
dispariție [papagalul verde
Macaw],
își face cuibul în acești
copaci.
Un alt animal specific,
agouti paca este nocturn
și trăiește în Selva Verde.
Se hrănește cu fructe că-
zute pe jos și semințe.
(Seamănă cu [illegible].)
Păsări: caracara, un tip
de ciocănitoare [Campephi-
lus guatemalensis], pescă-
rușul regal din Amazon
[Chloroceryle amazona],
montezuma oropendola, etc.

*

Fructul de cacao arată
ca un dovlecel. Indigenii
îl foloseau ca monedă de
schimb pentru a-și
cumpăra femei și sclavi.
...Și plouă, și plouă
fără încetare.
Am avut dejunul inclus în
prețul excursiei.
Mâncare piperată ca să-mi
taie pofta de mâncare să
nu mă-ngraș la loc!
Dar condimentele îmi fac
rău la colon.

*

- Știi la ce concluzie am
ajuns după ce am vizitat
atâtea țări?
Că nu-mi place să mă sta-
bilesc în niciopart. Ci să
locuiesc câte puțin în fiecare
loc, apoi să mă mut în altul.
E prea monotonă pentru mi-
ne viața sedentară. Voi fi
un migrator per-
manent! (un) călător la infi-
nit!
Cât mai mare diversitate
vreau în opera mea. Să-mi

deschid orizontal la ma-
xim[redacted]!

*

Ceilalți turiști veniseră cu
capișoane, pelerine de ploaie
[redacted]

... dar pe noi nu ne-a anun-
țat de la agenție.

*

La <u>Bosque Tropical Lluvioso</u>
(Pădurea tropicală ploioasă).
Un tractor cu remorcă ne
duce până la [redacted]
teleferic.
Mai înainte ne ia în primire
alt ghid și ne duce la cuștile
cu șerpi, broaște, și zona
îngrădită cu fluturi.
Există 137 specii de șerpi, din-
tre care 22 veninoase, în
această pădure.
Șerpii văd în infrared.
Au culori diferite: negri, [redacted]
verzi, vărgați... Vipere, boa
(n[redacted]-au anaconda).
Șarpele sare cam la 2 metri.
Nu atacă omul (doar ca să

se apere), cu excepția
șarpelui <u>Fer-de-lance</u> (în
franceză Fier-de-lance)
care-i teritorial [redacted]
Boa ajunge până la 5 metri.
Șarpele cu clopoței e veninos.
Trăiesc și broaște verzi cu
ochi roșii și labele tot roșii
în pădurea tropicală. Ele
sunt nocturne. Au pielea
foarte senzitivă. Dacă
broaștele au dispărut dintr-un
loc, înseamnă că se va-n-
tâmpla ceva rău acolo cu
vremea... {Animalele presimt
schimbarea timpului.}
Grădina îngrădită și dea-
supra (ca o colivie mare)
cu fluturi. Păsările-s pre-
dătorii lor.
Plantele care-s gazde pentru
fluturi (din care se hrănesc
larvele). [redacted]

cu telefericul* deasupra pădurii tropicale. Șase persoane plus [redacted] noue ghid într-o cabină deschisă.

Există mai multe nivele ale pădurii, fiecare depinzând de gradul de pătrundere a luminii și de densitatea plantelor.

Arborii cu rădăcini neadânci se prăbușesc, făcând o gaură de lumină care poate pătrunde până la sol. În acest gol începe iar procesul de creștere a noilor plante[redacted] care umplu locul.

Trecem de râușorul Calderon.

Trunchiurile copacilor sunt îmburuienate de plante para- [redacted] (pur și simplu) zite crescute pe ele.

Avem plante:

- epifite (care trăiesc pe alte plante, fără a fi parazite, ci doar sprijin);
- și parazite.

*

Ferigile sunt fosile vii!

Mahagony este un arbore [redacted] al cărui lemn este foarte scump.

Liliecii își fac cuib pe dosul unor frunze[redacted] late, denumite „urechea elefantului".

Arborii trăiesc până la 250 de ani. Dar au descoperit un[redacted] copac care-a ajuns chiar la 300 de ani (l-au numit „străbunicul" acestei păduri!).

Paraziții [redacted] concurează cu pomul gazdă fiindcă îi iau apa, și dacă se îngreunează prea mult, pomul [redacted] poate cădea.

Dar sânt și copaci ale căror trunchiuri sunt curățate de paraziți. Ei

trăiesc în simbioză cu
unele animale.
De pildă arborele inga
cu veverițele. Veverițele
au nevoie de un aminoacid
secretat de arborele inga,
iar în schimb ele îl
curăță de plantele pa-
razite.

*

Cel mai înalt copac
este broccoli,
care ajunge până la 60
metri. El crește repede, dar
are tulpina subțire și, de
aceea, nu rezistă mult.

*

Este periculos de mers
prin pădurea tropicală din
cauza șerpilor și-a in-
sectelor care pot provoca
boli tropicale.
Trebuie echipament special:
bocanci contra șerpilor,
un toiag cu care să

ții șerpii la dis-
tanță, repelent (o sub-
stanță cu care să te (108)
ungi pentru a îndepărta
insectele) și... un lo-
calnic care cunoaște
terenul și pădurea.
Așa procedează cercetăto-
rii științifici care pur-
ced în expediții.

- 29.12.2010

Trimit, în fine, trei vederi:
lui Traian Ștefan Roman
(în Portland, SUA),
Adrianei Ciobanu (în Bra-
șov), și lui MéMé (alias
Mircea Monu) la Rm. Vâlcea.
Curios că prețul este a-
celași pentru America de
Nord sau Europa: 385 colones
(~0.77$).

*

Lilia are probleme cu schimbatul euro-ului (aici se folosesc mai mult dolari)

*

Sper s-ajungă vederile simple (nebăgate în plic) în România... [cică le mai opreau pe la poștă colecționarii de ilustrate].

*

Intrarea la Museos|Banco Central de Costa Rica: 10$.

Aur pre-columbian.
Numismatica.
Arte.

Imprimarea banilor (colones) cu un printer german [redacted] Heildelberg, începând din anul 1950 până în 1994.

bancnote de aniversare a independenței țării de sub spanioli: 1821-1971 (la 150 de ani).

5000 obiecte numismatice în muzeu: monede, bancnote, tichete de cafea, bilete, etc.

între 1709-1896 a fost moneda de schimb [redacted] peso, și după 1896 se folosește colón-ul.

În epoca precolumbiană [redacted] era comerțul troc: produse contra produse.

Spaniolii, care domină Costa Rica între 1502-1821, introduc monezile.

*

Prima monedă metalică (în lume) este introdusă în Grecia în sec. V î.C.

*

După eliberare, Costa Rica bate monedă proprie în 1825.

Neavând suficiente monede fabricate, se utilizau și monede străine.

Primele bancnote sunt emise în 1839, iar prima bancă se înființează în 1858.

Prima fabrică [redacted] cu caracter permanent se crează

în 1828 (monetărie).

*

<u>Colón</u> vine de la Cristóbal Colón (numele spaniol al lui Christopher Columbus).

*

O reformă monetară are loc în 1896 (din cauza devalorizării puternice a colónului).

*

Imagini de plante: tabac, cafea, banane, trestie de zahăr; ori animale tipice, vulcani, insule, păduri pe bancnote — pentru ecoturism.

Simbolurile originale transmit diverse mesaje.

De exemplu, arborele de <u>guanacaste</u> este considerat arbore național al Costa Ricăi începând din anul 1950 [din specia <u>Enterolobium</u> cyclocarpum].

iar floarea <u>Guaria Morada</u> floare națională din 1939.

Arborele de Ceiba (<u>Ceiba pentandra</u>) este simbolul federației centroamericane din anul 1824,

iar arborele de <u>encino</u> (Quercus spp) este simbolul ospitalității.

De asemenea: animale apar pe bani tipăriți ca simbol de putere ori de autoritate: leul african, vulturul (care simbolizează măiestria și este asociat cu Zeus în Mitologia greacă), tigrul, jaguarul, puma, <u>oso hormiguero</u> (animal costa-rican extinct), broasca țestoasă, foca, rechinul.

*

Expoziția pictorului local

Felo García: abstractio-
nistă, și de peisaje urbane.
El a studiat arhitectura în
Europa. A fost membru al
grupului abstracționist New
Vision Group din Londra (1954).
Păienjenișuri de linii sunt
tablourile sale abstracte.
Născut în 1928, încă tră-
iește (are 82 de ani).
Tablouri citadine minuscule:
10 cm x 10 cm aproximativ.

* Istoria artelor în Costa Rica:
pictură, sculptură, fotografie,
muzică.

Plaza de la Cultura,
construită între 1975-1983.

*

Sala de ceramică.
Vase făcute de indigeni.
(Indigenii își vopseau/pictau
pielea corpului.)

*

Atâta aur precolumbian!
Obiecte găsite în tombe:
de aur, ceramică,
din os, din piatră. Având sem-
nificații pozitive sau negative.
Aur amestecat cu
1.4% - 78% cupru.
Bulgăre de aur de 2,3 Kg!
Aurul era extras din albia
râurilor din anul 300 d.C.

*

Triburi care au locuit aici:
Maleka, Chorotega, Huetar,
Cabécar, Bribri, Teribe,
Brunca, și Ngöbe-Buglé
și arta lor.

*

obiecte din aur
datează din
perioada 500-1500 d.C.
(Cele peste o mie de)

*

Parqué Morozan.
Parqué de España.

Ilustrații murale de
Fernando Matamoros în
stilul [redacted] Zeledon,
Marielei
pe plăci de [redacted] teracotă
pe [redacted] bulevardul Amón,

*

Grădina Zoologică din Parcul
"Simón Bolivar", $4,20 intra-
rea.
Broaște țestoase. Trăiesc
în captivitate între 50-70
de ani, dar în libertate
doar 20-25 ani.
Specia lor este de-acum
240 milioane de ani.

*

Prohibido alimentar a los
animales.

*

Habitat. Alimentație. Răs-
pândire. Abundență. Conservare.
{la fiecare animal prezentate}

*

Păunul este regele curcanilor"
(el rey de "los pavos)!

*

În pădurile tropicale tră-
iesc și broaște veninoase.

*

Leul "drege" leoaica în cușcă. (112)
Niște babe pe margine râd:
— ¡Ella no quiere!
Pe urmă leul se dă jos de pe
leoaică și merge să urle.
Se-ntoarce cu fundul la
public, trage un jet urinar și
aproape să ne ude!

*

Maimuța Mono Carablanca,
dacă te uiți la fața ei zici
că e un om în miniatură, cu o
[redacted] căciulă-n cap!

*

Am [redacted] de mâna stângă agă-
țat aparatul foto, în dreapta
carnetelul-jurnal și pixul,
iar în buzunarul din spate
dreapta dicționarul spaniol-
englez. În buzunarele din față
am pașapoartele și banii în
stânga, iar în dreapta două
baterii AA [redacted] rezervă pentru
aparatul digital foto.

*

Grădina de Fluturi

dincolo de râul Torrés.

8$ intrarea.

Un fluture mi se suie-n cap.

Plante-gazdă, unde fluturii depun ouăle.

Și plante-înfloritoare, de unde fluturii iau nectarul cu gura lor alungită, numită proboscis, deoarece ei se hrănesc numai cu lichide.

Multe plante au început să producă toxine pentru a nu fi devorate de [redacted] ierbivore. Dar fluturii au asimilat aceste toxine în corpul lor și au devenit [redacted] imuni.

În colecție există 1200 specii de fluturi, și 12000 specii de [redacted] molii.

Fluturii sunt considerați insecte și fac parte din ordinul LEPIDOPTERA. Au 6 picioare.

Trei familii importante de fluturi:

PIERIDAE: [redacted] în general au o singură culoare (alb sau galben) [redacted] (fâlfâie)

PAPILIONIDAE: [redacted] varijile în timp ce soarbe [redacted] nectarul

NYMPHALIDAE: au prima pereche de picioare mai scurte.

Metamorfozele* fluturilor: ou, larvă, pupă, fluture.

Cam două luni durează ciclul vieții lor. Unele specii (Heliconius spp.) ajung la șase luni. [redacted]

[redacted]* Mimetism mülleriană = similaritate între [redacted] non-edibili (să [redacted] pară [redacted] fluturi toxici pentru a-i feri de prădători).

Mimetism [redacted] bateziană [redacted] = similaritate între [redacted] și non-edibil. edibil

Și camuflaj = a [redacted] lua forma, culoarea mediului înconjurător.

*

În Mercado Central la târguit.

Nu mă pot abține de la dulciuri: cajeta de mani, higos, toronja...

Mă-ngraș la loc. Și ce greu am slăbit!

Lângă Parcul *Central se află Catedrala Metropolitană.

Acum se folosesc lumânări electrice: introduci moneda de 100 colones (≈0.20$) și se aprinde automat beculețul unei lumânări de plastic.

Construită în 1853.

Elegantă. Cu vitralii. Spațioasă. Icoane murale.

~~[illegible]~~

Statuia albă a Papei Ioan Paul al II-lea (1978-2005)

*

La Mercado Artisanal.

30.12.2010

Sculați la 5:30 dimineața. La 6:00 ne-a luat un autocar Turismo.

Vreo oră a durat până s-a-adune toți vizitorii (29).

Prin orașul Alajuela, pe lângă Iglesia Agonia.

Pe șofer îl cheamă Diego, iar pe ghid Ricardo.

*

Lilia zice c-o enervează (fiindcă) eu scriu tot timpul!

*

În Valle Central, pe unde ne aflăm acum, sunt patru orașe: Alajuela (1650), San Jose (înființat în 1736), Herreria (1652) și Cartago (înființat în 1565).

*

Eroul național al Costei Rica este Juan Santamaria (există și un aeroport care

joarta numele lui).

[illegible] Santamaria a luptat în 1856-1857 contra mercenarilor americani conduși de [illegible] (nord-) William Walker, care voia să construiască un canal interoceanic și să restabilească sclavia. 9000 de civili costa-ricani înarmați îl opresc pe Walker la Santa Rosa. Santamaria este ucis tocmai când dădea foc așezării inamice. (cafeaua)

* La ferma de cafea Doka Estate.

Cafeina este în procent mic în cafeaua locală.

Lucrează cu muncitori străini fiindcă băștinașii [illegible] vor job-uri sigure, permanente, cu ajutoare sociale, medicale.

Se colectează în lunile noiembrie-ianuarie [illegible], doar fructele înroșite. Cu cât mai roșii, cu atât calitatea cafelei este mai bună. Plantația Doka e veche de 112 ani.

Există și ferme organice (fără fertilizare artificială) în sudul țării.

*

La fiecare 5 ani se taie parțial tufa de cafea, iar la 20 de ani se înlocuiește toată plantația. Nu se poate face [illegible] rotația culturilor. (115)

Intrăm într-un depozit cu [illegible] saci de fertilizante.

Cafeaua este uscată, descojită, și curățată, prăjită.

Scot cafeaua când cererea marketului este mare și prețurile mari; dacă nu, o țin mai mult în depozit.

200-250$ pe sacul de cafea costa-ricană (cea mai scumpă cafea din lume): „Café rica".

Juan Valdez, cafea columbiană, foarte cunoscută.

[illegible]

Sala de producere/prelucrare a cafelei: prăjirea durează 15 minute la 120°C 20. Cu cât mai mult e prăjită, cu atât mai tare.

Decafinată nu înseamnă
complet fără cafeină, ci tot
rămâne un pic.

*

Ferme de flori,
Ferme de căpșuni.

*

Mă simt bine după
ce am băut cafea
costa-ricană (fără zahăr,
fără cremă, fără lapte),
îmi ridică tensiunea,
mă bine-dispune.
{Nu în mașină mi-e rău
fiindcă-mi cade tensiu-
nea.}
Mi-am găsit remediul!
Va trebui să comand
pe internet cafea Doka
Estade din Costa Rica.

*

„Ajungem în Parcul Național
decretat în anul 1971
cu o suprafață de 6500 hec-
tare pentru con-
servarea naturii (importan-
ță ecologică).

*

Planta de cafea se nu-
mește arabica fiindcă
a fost răspândită de
arabi.
Mai există și tipuri de plante
precum robusta și liberica.

*

Din Poasito se caracea
del Povre, Sombrilla del Povres
până la craterul
Poás și Laguna Botos.
Sombrilla del Povres
este și numele unei plante
cu frunze late. În traduce-
re înseamnă „umbrela
săracilor"!

*

Craterul Vulcanului Poás,
care-i activ. Fumegă.
Se simte mirosul de sulf.
Altitudine: 2574 m.
Diametrul craterului: 1320 m.
Profunzimea: 300 m.
Temperatura apei: 40°C.

S-a format un crater mic
în interiorul craterului
cel mare (prin surparea
părții exterioare).
Este ca un gheizer din
Yellowstone, gaze țâșnind
la suprafață.

*

Ce pădure neagră, întunecoasă — acoperind poteca
Botos spre Laguna cu același
nume.
Altitudine: 2620 m.
Diametru: 400 m.
Adâncime: 14 m.
Temperatura apei: 13-14° C.
Laguna Botos este un crater
extinct. S-a format din apa ploilor. Microorganisme și
alge trăiesc aici.
Etimologic „Botos" vine de
la numele tribului indigen
din această zonă.
Laguna e setoasă; [redacted]
nu se distinge craterul.

Muzeul Parcului Național.
Vulcanul Poás a erupt în
1910 a erupt, coloana de materiale (mâl, gaze, roci, și
cenușă) atingând 8000 m
deasupra craterului. (117)
Iar între 1953-5 alte erupții
ajungând până la 1000 m.
Între 1991-4 erupții periodice
freatice (gaze și fum).
Analog în 2009.
Prima vizită la vulcan a
lui Don Miguel Alfaro în 1828,
și a botanistului Andrés
Oersted în 1847.
Numele Poás vine fie de
la tribul Poás care locuia
aici, fie de la planta
Puás [cu „u"] care creștea
în apropiere (sunt două ipoteze
etimologice).

*

În restaurantul Grădinii [redacted]
[redacted] La Paz luăm un prânz

copios (inclus în prețul excursiei).

Vizităm grădina zoologică

Doar 5% dintre ouăle de fluturi supraviețuiesc, restul pier din cauza prădătorilor și a bolilor.

Arborele favorit fluturilor este Lantana Verbena datorită florilor sale perene și a nectarului bogat.

O femelă poate depune până la 1000 de ouă.

În grădină fluturii sunt hrăniți cu banane și portocale (de fapt ei sug nectarul).

*

O maimuță parcurge 5-6 km zilnic în căutarea mâncării.

*

Colibri negri, cu ciocul lung și ascuțit. Așa de mici, parc-ar fi gângi! Colibrii nu au simțul mirosului. Aici se găsesc 26 de specii.

*

Un șarpe verde și subțire [redacted] parc-ar fi de plastic! (lung)

Numai 8% dintre șerpii din Costa Rica trăiesc la altitudine mai mare de 1500 m. (118)

Grădinile [redacted] La Paz sunt între 1300-1600 m înălțime.

Șerpii [redacted] au evoluat de-acum 150 milioane de ani din [redacted] șopârle.

Există circa 2980 specii de [redacted] șerpi în lume, din care 10% veninoși, și 2% periculoși omului.

La cercul polar șerpii hibernează 8 luni.

*

Pisicile mari ale [redacted] junglei: pumă, leopard, jaguar, tigru.

*

Șase specii de broaște din subfamilia Phyllomedusinae în Costa Rica.

Trăiesc în copaci și sunt

active noaptea.
Ele își schimbă culoarea pielii și a ochilor.

*

Grădinița de orhidee.

*

În mijlocul pădurii tropicale o cascadă, denumită poetic Magia Blanca [= magia albă]!
37 m [redacted] înălțime are căderea de apă!! [redacted]
[redacted] aceasta
[redacted] Înainte fusese Cascada Templo, 26 m.
Cele două cascade fac parte din Râul La Paz.

*

50 Km înapoi la San José cu autocarul.

*

Speranța de viață în Costa Rica este de 76 de ani — a doua în America Latină, după Cuba.

*

Costa Rica nu are armată, desființată de Președintele José Figueres Ferrer în 1949.
Armata consumă un mare procent din venitul național brut. (119)
Tot în 1949 constituția garantează cetățenia și dreptul de vot al femeilor, indigenilor, negrilor și minorităților chineze.

- 31.12.2010

Toate muzeele închise azi și mâine.
N-avem ce face, decât să cotrobăim prin magazine și brambura pe străzi.

*

Pura vida = viață pură (expresie populară însemnând trai foarte bun).

*

Lumea bijuteriilor...
Lumea comerțului...
[redacted] Milioane de tot felul!
Să cumperi și să cumperi...

*

Biserica „Las Mercedes" din San José.

[redacted]
Piatra de temelie a acestei biserici catolice a fost pusă la 17 iunie 1894, sub episcopatul lui Bernardo Augusto Thiel.
A fost sfințită pe 12 septembrie 1969 de către arhiepiscopul Don Carlos Humberto Rodríguez Quirós.

*

Am dat la spălat două pase de haine murdare managerei hotelului: plătit 4$.

*

Revelion 2011 petrecut pe străzi și-n Parque Central: muzică, lumini [redacted] strălucind în noapte, și bubuituri ale focurilor de artificii — ca niște zmei colorați căzând din cer peste vremea trecută.

*

În Parcul [redacted] La [redacted] Merced
un monument cu o bilă [redacted] de piatră mare [redacted] dedicat
[redacted] fostului președinte Rafael Angel Calderón Fournier (1990-1994).
(care se mai numește și Adrián Niño Orozco)

*

Biserica La Santísima Trinidad este închisă.

*

Citesc „La Teja" [Acoperișul [redacted]], cel mai popular ziar din Costa Rica.
Un articol despre soldatul viitorului (anul 2020): supra-omul, care sună a science-fiction. Vor [redacted] avea calculatoare care supraveghează temperatura corpului, bătăile inimii, cantitatea de apă băută, etc. Un medic aflat la distanță va fi capabil să [redacted]

[redacted] diagnosticheze și tra-
teze, fără a-l vedea. [boala]
• Prin calculator soldatul
primește date despre inamic,
video despre locul unde se
află.
Soldatul devine mai robotizat
și cibernetizat. Va utiliza
un fel de „piele secundară"
aflată la câtiva centimetri
de corp, care la impactul
unui glonte va [redacted] distri-
bui forța acestuia la nivelul
întregii pieli.
Acestea se probează în Statele
Unite [articolul Arman al
superhombre de "la guerra"].

*

Papagali verzi gălăgioși în
parcul central. Ne umflă
capul.

O sculptură de J. Sojo repre-
zentând trei muzicanți (din
tablă).

*

Statuia lui Carlos Gardel, gran
cantante (mare cântăreț)
argentinian din sec. 19.

(121)

- 02.01.2010

30$ taxiul de la hotel
la aeroport, 30 minute.
Și 26 $ de persoană
taxa de ieșire din ae-
roport.

*

„En este lugar un pueblo
desplegó sus alas al viento
y voló hacia el infinito."
[Óscar Arias Sánchez,
Președintele Costa Ricăi,
2006-2010]
{În acest loc un popor
și-a desfăcut aripile în
vânt și a zburat către
infinit...}

Frumos citat, poetic... mi-a
reamintit volumul meu „Emi-
grant la infinit"...
Emigrez / călătoresc acum
într-a 40-a țară străină:
PANAMA cu compania de

[redacted] zborul 693, ora
aviatică Lacsa, 10:10, ajungând la 12:25pm;
539Km.
Lacsa [redacted] face parte din
trustul de companii aeriene Taca.

*

Navid, proprietarul hotelului nostru din San José [numele lui vine de la Navidad = Crăciun], are 31 de ani. Spune că nu vrea să se însoare pentru că fetele de azi se uită numai după bani, nu amor. Mama lui a plecat în Statele Unite când el avea 11 ani, și de atunci nu s-a mai întors. El n-a văzut-o de 20 de ani... Nu-i place să vorbească despre ea... Și-a abandonat trei copii mici femeia asta... I-a crescut tatăl lor... [redacted] Dar Navid ține legătura cu dânsa prin telefon... (122)

*

10$ pe două pahare de cremă de ciocolată în aeroportul „Juan Santamaría" din San José!

*

La clasa de business în avionul de Panama! (deși cumpărasem bilete la clasa economică: 340.43$ de persoană, San José - Ciudad de Panama). Obișnuit cu zborurile lungi, peste ocean, acesta mi se părea un flash: când mă urc trebuie să cobor!

*

Ne-năbușim de căldură umedă în orașul Panama.
22$ taxiul, 30km, de la aeroport până la Hotel El Parador. 65$ camera pe noapte. Modern, cu gardieni.

*

În orașul vechi (Casco Viejo). Statuia lui Manuel Amador Guerrero, fondatorul Republicii Panama.

În 1903 Panama s-a desprins din [redacted] Columbia.

Între 1821-31 se formase Gran Colombia, din care făceau parte: Columbia, Bolivia, Ecuador, Peru, [redacted] Venezuela. [redacted]

*

Deși până acum n-aveam probleme [redacted], nu a fost rău în avionul de Panama.
Epuizoșa, bafrăsnete.

*

Muzeul Canalului Panama.

1$ intrarea. Cumpăr o carte despre Canal: „Un maravilloso Viaje a través de la Historia. La Ruta. El Agua. La Gente" 7,50$

Vizitez și învăț. N-au broșuri în [redacted] engleză ori franceză, limbi în care mă simt mult mai lejer.

În muzeu documente numai în spaniolă.

În secolul 19 Imperiul Spaniol se destramă, Coloniile devin independente.

Sunt [redacted] expuse cărți în engleză și franceză despre călătoriile din [redacted] Peninsula [redacted] iberică spre America.

(123)

*

Etaj se zice „piso", îmi vine să zic „pișo!"

*

Din anul 2000 Canalul Panama de 80 km, aduce un mare venit guvernului țării.

Un film cu animație despre [redacted] traversarea canalului, de 8 minute.

Lucrători din toată lumea au participat la construirea canalului – formând un nou „turn Babel" [redacted] (din 97 de țări) [redacted] în perioada franceză. Mulți africani din Insulele Antile: 30 000, spanioli: 8000, italieni: 2000, nord-americani: 1100.
(în special din Jamaica și [redacted] Barbados)

Negrii erau discriminați atât la plată cât și locuințe, restaurante, călătorii în trenuri.

Multe boli îi secerau pe muncitori (tropicale). Doctorul epidemiolog cubanez Carlos Finlay (1833-1915) demonstrează că febra galbenă (amarilla) se transmite de către țânțari, și nu este contagioasă (water).

Analog conclud doctorii Ross, Reed, William Crawford Gorgas (1854-1920) (Ronald)

Un congres mondial la Paris în 1879 discută pe ce rută să se construiască viitorul canal interoceanic.

Ferdinand De Lesseps construise Canalul de Suez în 1869 iar la 29 ianuarie 1881 începe construcția la Canalul de Panama (nu a fost acceptată ruta prin Nicaragua).

Peste 22000 de lucrători au murit de febră galbenă și malarie.

Francezii eșuează și, după [illegible] desprinderea Panama-ului din Columbia, prin tratatul Hay-Bunau-Varilla, SUA câștigă dreptul de suveranitate asupra Zonei Canalului pe o suprafață de 8 km de o parte și alta. Construcția reîncepe și se termină în 1914.

Panamanezii se opun ocupației SUA, culminând cu protestul studenților din 1965, denumită Ziua Națională a Martirilor.

Generalul Omar Torrijos Herrera presează Președintele Statelor Unite Jimmy Carter să cedeze canalul Panama-ului la 31 decembrie 1999 și retragerea completă a forțelor americane.

Colonelul Manuel Antonio Noriega devine de facto conducător în 1983 prin desființarea Gărzii Naționale.

Conduce ca un dictator, ațâțând protestele cetățenilor. Două lovituri de stat împotriva lui eșuează. În 1989 Statele Unite intervin și-l înlătură de la putere. Refugiat în Ambasada Vaticanului, americanii folosesc tactice psihologice pentru a-l scoate afară: „bombardează" clădirea cu muzica rock dată foarte tare (Metallica și Van Halen)
Noriega este trimis la închisoare în Florida pentru trafic de cocaină. Eliberat în 2007.

*

Capitala Panamá este cel mai modern oraș din America Centrală: cu blocuri-turn ca-n New York, ajungând până la 67 etaje.

Biserica San José din Panama (Altar de Oro).
Altar aurit, conținând 18 kg de aur.

*

Casa lui Don Tomas Arias (1856-1932), unde a locuit între 1931-2, fondator al republicii.
„Don" este titlu de noblețe la spanioli, precum „Sir" la englezi.

*

De două ori mai ieftine prețurile în Panama față de Costa Rica.

*

Polițiști cu căști pe cap, pedalând pe biciclete — pentru securitatea turiștilor — în Orașul Vechi
Casco Viejo seamănă cu Havana, capitala Cubei, prin conservarea clădirilor coloniale din sec. 17.

[redacted] Admirăm multe buticuri (tiendas) de artizanat indigen.

*

Arcul Chato - numele lui.
Biserica Santo Domingo.

*

Guvernul încearcă să reamenajeze această zonă (fiindcă unele clădiri sunt în paragină), păstrând însă farmecul secular.

*

Semana = săptămână,
semanalmente = săptămânal
[adverbul se formează din adjectiv + mente].

*

Ziar publicitar în engleză The Visitor / El Visitante și en spaniolă, distribuit gratuit.

*

Palatul Bolivar.
Apoi Casa Președintelui Republicii Panama: Ricardo Martinelli (de origine italiană).
Plaza Independencia.

*

Muzeul de Smarald (lângă parc).

*

Panama a fost descoperită de către exploratorul spaniol Rodrigo de Bastidas (în 1501), iar Oceanul Pacific de [redacted] Vasco Núñez de Balboa în 1513 (exista un bulevard cu numele Balboa).
Orașul Panama a fost înființat de Pedro Arias de Ávila în 1513.
Mulți indigeni au murit mai degrabă din cauza germenilor de boli europene decât de [redacted] sabia [redacted] spaniarzilor.
Independența de sub spanioli și-au cucerit-o panamanezii în 1821, după ce Spania a fost ocupată și slăbită de trupele franceze ale lui Napoleon.

*

Lumea Nouă descoperită de Cristóbal Colón și Americo Vespucio între 1492-1503.

Americo a botezat noul teritoriu cu numele lui: „America” — el fiind cartograf.
Și așa i-a rămas numele!
La început conchistadorii au crezut c-au ajuns în Asia, iar țărmul centroamerican se credea că teritoriu chinez.
În anul 1519 avea loc și călătoria lui Magellan (1480-1521), care efectuează primul ocol al globului.

Conchistadorii vroiau să descopere ruta maritimă spre Orient (Gil González Dávilla și Andrés Niño, trimiși de Regele Spaniol Carlos al V-lea.

Conform tradiției romane, Spania — fostă colonie a Romei — formează orașe în noile locuri similare castrelor romane. Așa se pun temelii urbelor: Panamá (în 1519), Nombre de Dios (1520), Natá (1522). Nombre de Dios a fost atacat de piratul englez Sir Francis Drake (1596)
Panama este distrus în 1671 de către piratul galez Sir Henry Morgan, și reconstruit în 1674 (zona Casco Viejo).
Orașul spaniol, port în Marea caraibilor, Portobelo, a fost și el atacat și dărâmat în 1668 de Morgan și în 1739 de Edward Vernon.
În sec. 16-17 conchistadorii erau obsedați cu găsirea de metale prețioase (în special aur și argint) în Nuevo Mundo. În 1540 găsesc minerale în Mexic și Bolivia. În 1545 argint în Cerro de la Plata.
Comerțul explodează între cele două lumi, și sunt necesare porturi mari în America. Noi porturi apar: Perico, Chagres.
În sec. 18 este și perioada Goanei după Aur.

Spaniolii ridică fortificații, cazarme, organizează armata (bata-

lioane, infanterii, gărzi militare ale coastelor).
Conflicte între guvernele spaniol și englez începând din 1713 privind tratatul sclavilor, unde Anglia deținea monopol. În 1780 acest tratat este paralizat.

*

Un renumit inginer în construcții militare a fost Bautista Antonelli.

*

În 1842 se stabilesc linii regulate de vapoare — cu capital englez.
În 1848, prin tratatul Guadalupe-Hidalgo, Mexicul cedează Statelor Unite: sudul Texasului, New Mexico, și California (nordul).

*

În 1849, o echipă de ingineri sub conducerea lui G.W. Hugues, inițiază lucrările căii ferate — ale cărei lucrări încep în 1850, traversând istmul de la Pacific (orașul Panama) la Atlantic (orașul Colón) pe o distanță de 80 km, de-a lungul râului Chagres, cu stații de oprire în fostele localități coloniale Gatún, Ahorca Logarto, Bohío Soldado, Frijol, Barbacoas, San Pablo, Baila Monos, și Gorgona. Construcția căii ferate a fost dirijată de inginerul George M. Totten. Au fost aduși muncitori străini: francezi, germani, austrieci, englezi, irlandezi, chinezi. Mulți au decedat din cauza epidemiilor. (128)
În 1862 medicul F.N. Otis scria cu admirație despre această cale ferată terminată.

*

Gil González Dávila și Andrés Niño au descoperit că marele lac al Nicaraguăi este separat printr-un istm îngust de Pacific

și are legătură la Atlantic prin râul San Juan.
Alvaro Saavedra Cerón propune primele planuri de canal în 1520.
Antonio de Galvao și Francisco López de Gómorá propun canalul prin istmul Tehuantepec.
Dar împărații spanioli Felipe al II-lea (1556-1598) și Felipe al III-lea (1598-1621) întârzie planul canalului din motive de securitate și strategie militară (din cauza rivalității celorlalte mari puteri și a pirateriei)
În 1860 francezii și nordamericanii se arată interesați în canal, prin Panama, respectiv prin Darién – pentru a facilita comerțul mondial.
Contele Ferdinand de Lesseps câștigă proiectul.
Din cauza condițiilor neigienice, a bolilor tropicale,

a multor lucrători decedați, în 1889 guvernul francez dizolvă compania canalului. Francezii eșuează.
După războiul hispano-american din 1898 și desprinderea Panama-ului din Columbia în 1903, în 194 Președintele american Theodore Roosevelt călătorește să inspecteze ruta propusă a canalului.
Inginerul John F. Wallace, apoi John Frank Stevens dirijează lucrările. (129)
Se propune un canal cu [redacted] ecluze.
La 7 ianuarie 1914 prima ambarcație Alexandre La Valley traversează canalul de la Atlantic la Pacific.
De la 30 000 lucrători în 1907, se ajunsese la 45 lucrători în 1912. A costat 639 milioane dolari. Au murit 25 000

de muncitori, 80% fiind negri.
O mare epopee și o mare dramă!
Canalul Panama s-a inaugurat oficial la 15 august 1914.
La 2 martie 1936 s-a decis construirea autostrăzii transistmice Boyd-Roosevelt.
Relații întrerupte între Statele Unite și Panama în perioada 10 ianuarie - 2 aprilie 1964.
La 7 septembrie 1977 se derogă toate tratatele anterioare în favoarea Tratatului Torrijos-Carter prin care Panama își extinde participarea în administrarea, protecția, și apărarea canalului; ratificat prin plebiscit național la 23 octombrie 1977.
Iar la 31 decembrie 1999 Panama își asumă totala administrare, protecție, și apărare a canalului.

– 03.01.2011

Schimbat la Hotel Cresta Inn, 66 $/cameră/noapte, pentru 6 zile. Cu piscină, două paturi, TV, frigider, apă caldă, micul dejun inclus.

*

Se vorbesc 15 limbi indigene în Panama, dintre care Kuna este mai importantă.
10% din populație sunt chinezi, 14% negri.
Spaniola este oficială.

*

Pe faleză – Cinta Costera în zona cu blocuri înalte numită Paitilla.

Gerovital H_3* institute, îl văd. Mă întreb dacă o avea vreo legătură cu Ana

Aslan?

*

Conform ghidului turistic „Central America on a shoestring" avioanele nordamericane au lăsat circa 105000 bombe neexplodate pe o arie de 7800 de pădure ecuatorială la predarea canalului. Iar închiderea bazei militare americane din Panama a dus la pierderea locurilor de muncă a 4000 de panamanezi.

*

Ieftin taxiul prin oraş în Panama: 2-3$ un drum.

-04.01.2011

Ne ducem la Miraflores, (Ecluza)

7$ cu taxiul, [redacted] 15 Km. Portul Balboa, unde intră vapoarele din Pacific. Autostrada pe care trecem se numea Clayton şi [redacted] făcea parte din cordonul de siguranţă al canalului Panama pe vremea administraţiei nord-americane. Acum se numeşte Ciudad del Saber.

Fiecare vapor plăteşte 2000-3000$ pentru a trece canalul.

Mulţi turişti columbieni, cu ghizi în spaniolă.

Vaporul intră în prima ecluză, unde apa se ridică 8 metri. În următoarea alţi 8 metri.

Din 1914 până acum au trecut un milion de vapoare prin acest canal!

7$ „Ghidul Canalului Panama" în spaniolă, engleză, sau franceză.

45$ Guia de Campo. Ilustrada de las Aves de Panamá. [Păsările din Panama]

Şi Música Panameña e scumpă (un DVD costă 21,40$).

*

Alt muzeu* al canalului la Miraflores.

Foloseră dinamitele la escavări. (132)

*

Deasupra, Muzeul Apei,

El Agua, Fuente de Vida.

Triburi trăind la canal: Emberá, Wounan, negri, și metiși,

144 000 locuitori în zona estică a canalului, și 36 000 în zona vestică.

Apa este sedimentată, filtrată, și tratată cu clor.

Zgomot de apă și de păsări în muzeu de parcă ai fi în junglă!

La etajul trei: Canalul și Lumea.

Farurile, și modurile de semnalizare.

Sistemul mecanic de închidere/deschidere a ecluzelor între 1903-1914 a fost inventat de inginerul Edward Schildhauer, dar apoi

Francezii Vicontelui Ferdinand de Lesseps (1805-1894) au escavat aproape 60 milioane de metri cubi.

Inginerul francez Phillipe Bunau Varilla (1859-1940) continuă lucrările la canal.

Fiebre de Oro (Febra / Goana după aur) fusese în 1849.

Inginerul nord-american (John Frank Stevens) folosește între 1905-7 transportul feroviar.

Între 1907-13 sunt escavate peste 153 milioane de metri cubi de apă dur la Canalul e terminat sub conducerea lucrărilor de către inginerul George Washington Goethals.

(Corte Culebra)

este înlocuit de un sis-
tem hidraulic.

Primul administrator pana-
mez al canalului a fost
Gilberto Guardia între 1990-
1996.

Echipamentul lucrătorilor
actuali. Măsuri de secu-
ritate a muncii.

Canalul se lărgește înce-
pând din 2007 până în 2014
pentru a permite trecerea va-
poarelor de mare calibru.
Se aprobă prin referent nați-
onal în 2006.
Lucrările inaugurate de fos-
tul Președinte Nord-American
Jimmy Carter și fostul Prese-
dinte Panamanez Martin
Torrijos la 3 septembrie 2007.

Panama devine un supra-oraș
megacentru mondial: comercial,
financiar, turistic.

Vase conținând 12.000 con-
tainere vor putea în 2014
traversa El Canal de Pana-
má, față de 4500 containere
capacitatea maximă de
astăzi. (133)
150 milioane de m³ de
sol și pietre vor fi mutate.
Se vor folosi 1,5 milioane
tone de ciment și 4,7 mili-
oane tone de beton.

Ecluzele vor fi cu 40% mai
lungi și cu 60% mai largi.
Se va mai construi o ecluză
la Pacific și încă una la
Atlantic.
Cargourile cu gabarit mare
plătesc între 200-400 mii de
dolari pentru trecerea prin
canal.

* Centro de Artesanias.
Obiecte artizanale. Prețuri
mari. Dacă nu cumpăr, măcar

să fac poze de altă.

*

La <u>Mall</u> (<u>Albrook</u>).
Dai un ban, dar știi că...
[redacted] nu-l mai ai!
Lilia cumpără bijuterii (să le revândă în Gallup pentru profit), eu cumpăr cărți [redacted] despre istoria/cultura locală.
Atâtea lucruri nu știam... și tot învăț.

*

La etajul doi restaurante.
<u>Hugo de Maracuya</u>: 1,95$ (suc).
<u>Tartaleta de melocotón</u>: 2,90$ (prăjitură de piersică).
Supă <u>Ajiaco</u>: 4,95$.

*

La hotel avem [redacted] gratuit ziarul <u>La Prensa</u> [Presa], (local)
și revista <u>Lobby</u> (în spaniolă).

*

Seara Lilia se uită la filme [redacted] în engleză, care însă au traducerea (jos) în spaniolă, [redacted]
Eu nu urmăresc acțiunea, [redacted] nici nu pot... mă trage scrisul... să mai învăț spaniola: cuvinte noi, modul de exprimare... gramatica îmi șchiopătă.

- 05.01.2010
Sculați la 6:00 dimineața, 15 minute spălat îmbrăcat 15 minute taxiul până la gară (5$).
Biletul Corozal-Colón: 22$ și întors același preț (seara la 5:15).
Calea ferată urmează traseul canalului, iar [redacted] în jurul locurilor trece pe poduri (în special Lago Gatún).

*

<u>En Panamá no hay nada igual.</u>
[Reclamă: Nu e nimic ca în Panama!]

*

Într-o oră ajuns la Colón
(de la un ocean la altul).
În parcul de pe Strada
16 statuia lui José D.
Bazan, cetățean de onoare
al orașului, fost pre-
dinte al Panama-ului!

*

La ieșirea din tren fiecare
călător a primit un pache-
țel cu mâncare.

*

Ne avertizaseră niște olan-
deze ce-au stat cu noi în
același compartiment că
este periculos în Colón. Ma-
joritatea populației este
de culoare. Se aud împuș-
cături prin oraș... Și să
circulăm numai cu taxiul.

*

Minoritate chineză și în Co-
lón (la Atlantic). (Almacén El)
Discut afară cu proprietarul
unui magazin („Príncipe").
S-a născut aici și vorbește
ambele limbi: chineză și spaniolă.

Prețuri mai mici în Colón
[redacted] (Ciudad de Panamá.
(în comparație cu)

*

Îmi vine mereu [redacted] în
loc de „ciudad" (= oraș)
să zic „ciudat" — să ro-
mânizez!

*

[redacted]

Statuia lui Manuel José
Hurtado, Părintele Educației
Panameze.

*

40[redacted] $, dus-întors de la
Colón la Castelul San
Lorenzo, costă taxiul.
Drumul s-a deteriorat, dar
nu se mai repară deoarece
pe-aici va fi construită
ecluza a treia a canalului.
Traversăm canalul prin
Ecluza Gatún.

Trecem prin fosta bază mi-
litară nord-americană
Sherman cu barăcile sol-
daților. Acum goală.
Taxați 5$ de * persoană
intrarea la San Lorenzo.

*
Șapte baze militare nord-
-americane: [redacted] Espinar,
Fuerte David, Sherman,
Fuerte Roma, Fuerte Clayton,
Fuerte Amador, Fuerte
Hoo Wark existau în Panama.
Ultimul soldat a plecat înainte de anul 2000.
O parte din pădure este
declarată [redacted] Parque
Nacional.

*
Fortăreața San Lorenzo.
[redacted] În 1597 se construiește
[redacted] la gura râului
Chagres, pentru apărare
contra piraților la ordinele Regelui Felipe II.
În 1671 piratul englez
Henry Morgan capturează
fortăreața și o utilizează
ca punct de atac al
zonei Panama. (136)
În 1677 spaniolii recon-
struiesc fortul și aduc
tunuri.
În 1740 Amiralul englez
Edward Vernon capturează
și demolează fortul.
În 1750 fortul este refă-
cut.
Când Panama devine in-
dependentă de sub spani-
oli în 1821, fortul intră
sub administrație pana-
meză.
În timpul celui de-al
Doilea Război Mondial,
SUA [redacted] face exerci-
ții militare [redacted] aici de
apărare a Canalului Panama.

Șantieri [redacted] strategice în
jurul fortăreței.
Apa dulce a Râului Chagres [redacted] se împreună cu apa
sărată a Oceanului Atlan-
tic.
Inginerul italian Bautista
Antonelli a construit fortă-
rețe și la Portobello și
Cruces, însărcinat de Rege-
le Felipe II al Spaniei
între 1580-9.
Fortăreața San Lorenzo
este întărită între 1620-6.
Scriitorul francez Alexan-
der Olivier Exquemelin
(1645-1707) scrie în car-
tea sa „Historia de los
Bucaneros de America"
despre San Lorenzo.
În 1670 Henry Morgan l-a
trimis pe căpitanul Joseph
Bradley să cucerească Fortul
San Lorenzo, apărat de

314 soldați spanioli.
Lupta a durat 2 zile
și pe 6 ianuarie 1671 pi-
rații au capturat fortul.
Doar 30 soldați spanioli
au supraviețuit.
Morgan a lăsat 500 de
oameni ca garnizoană la
fort și 150 oameni în vase-
le de pe Râul Chagres.
A plecat apoi cu 1200 oa-
meni și a distrus Orașul
Panama la 28 ianuarie
1671. S-a întors la San
Lorenzo unde distruge
complet fortul și-l pără-
sește.
Amiralul Vernon atacă
fortul Lorenzo la 22 martie
1740, după ce-l cucerise
pe cel din Portobello.

Cu 120 de soldaţi iă fost-
tul în stăpânire şi-i
face prizonieri pe spanio-
lii Ramesi.

*

Pe străzile din Colón vezi nu numai poliţişti dar şi militari cu arme.
Prin Panama este şi traficul de droguri din Columbia, în special spre Statele Unite.

*

Populaţia neagră, originară din Jamaica ori Insulele Antile vorbeşte şi-o creolă engleză, iar cea din Haiti o creolă franceză — pe coasta caraibiană a ţării panamaneze.

*

După ureche, formam condiţionalul [redacted] verbelor reflexive [redacted] în spaniola ca-n limba franceza:

pour se recréer

[redacted]

dar şi-n română:

pentru a se recrea,

cu pronumele reflexiv „se" înaintea verbului.
Numai că-n spaniolă e invers:

para recrearse

şi nu:

para se recrear

!

*

Dintr-un oraş colonial spaniol înfloritor, fondat în 1850, Colón este în decădere astăzi.
În anul 1948 s-a creat Zona Libre — unde cumpără en gros fără a plăti taxe, a doua după Hong Kong.

*

Şi-n România, [redacted] pe [redacted] vremea lui Ceauşescu, după ce saşii au fost lăsaţi să plece în Germania,

statul român a adus [redacted] în casele nemțești solide, îngrijite, lăsate goale, țigani.. Păi.. ăștia au băgat [redacted] capra-n casă, au tăiat lemne din [redacted] casă și le-au pus pe foc..
Au terminat totul!

*

Încrucișarea raselor umane este [redacted] bună pentru invigorarea speciei – susținea Vasile Conta într-un studiu (1845-1882).
Rasele pure se atrofiază după o perioadă.
Analog, cred, la plante și la animale.
În coloniile (foste) spaniole, engleze, franceze, portugheze, olandeze s-au amestecat atâtea naționalități, de [redacted] rase diverse... ducând la [redacted] fondarea [redacted] de noi națiuni.

*

Îmi plac autobuzele lor de oraș: colorate [redacted] în multe culori vii... ca un vehicul de bâlci.

*

De la Zona Libre, unde Lilia și-a cumpărat zeci de inele de 1, 2, sau 3 dolari fiecare, ne-am întors la gara din Colón.
La 5:15 seara: trenul îndărăt spre Ciudad de Panamá. Nu ne-au mai dat nici cafea, nici pachetel cu mâncare, cum procedaseră la ducere.

*

– [redacted] Parohia Nuestra Señora del Carmen, din Ciudad de Panamá, Vía España.
La ora 6:30 seara slujbă.
Asistăm și noi.

– 06.01.2010
Muzeul de Antropologie „Reina Torres de Araúz".

Reina Torres de Araúz (1932-82) s-a ocupat de muzee.
Prezentarea lui [redacted] Jorge Conte-Porras (1929-2006), [redacted] istoric.
Omar Jaén Suarez (n. 1942) geograf; Carlos Manuel Gasteazoro (1922-1989).
Partitura Imnului Național al Republicii Panama.
Omagiu adus lui Ascanio Arosemana, student mort în evenimentele politice din 1964 împreună cu fragment din (un) scrierea lui Carlos Francisco Chagmarin „Cuando la zona sea mia" [când zona (canalului) va fi a mea].
Din 1930 [redacted] s-a instituit Ziua Mamei (Día de la Madre) pe 8 decembrie în fiecare an.

21 studenți panamanezi au murit în protestele din ianuarie 1964 (unii de 13, 14, 15 ani!).

(140)

*

Ricardo Miró (1883-1940), poet patriotic.
José Franco (n. 1931).
Biografiile multor personalități locale.
Și un boxeur, Roberto Durán („Mâna de Piatră"), n. 1951.

*

Museo Afro-Antilean.
Negrii din insulele Antile care au lucrat la construcția canalului: 31071 între 1904-1914.
Casele-barăci construite pentru lucrători.
[redacted] În 1906 existau 18 școli cu 601 studenți și 21 profesori sub-

jurisdicția guvernului SUA;
Aveau și biserici.
Femeile vindeau, cărau, găteau în zona canalului.
Fumegătoare contra țânțarilor folosite în anul 1910.
Muzeu mic. 2 $ intrarea.

*

Într-un magazin de bijuterii, Inti Raymi Arte, Lilia cumpără [redacted] en gros

la prețuri mici: inele, brățări de rubin și smarald... [redacted] 240 $.

*

Muzeul de Științe Naturale, pe blvd. Cuba.
Sala de geologie și paleontologie.
Oasele unui animal uriaș [redacted] de acum 50000 de ani:
perezoso gigante;
strămoșul calului și câinelui (asinului, caprei)
Equido, care a trăit acum 55 de milioane de ani

Schelete de mamifere, păsări, reptile, și [redacted] amfibii.
Pasărea quetzal, masculul, are coadă lungă și e colorat — ca păunul.
Iată cum se numește liliacul de noapte în spaniolă: vampiro

(desmodus rotundus)

adică... vampirul! (fiindcă suge sângele la oameni și animale).
Iar ariciul se numește (Hystrix cristata) puerco espin africano în spaniolă: porcul spinos african!
Există și o sală [redacted] (de etnologie și biologie marină)
Flora panameză se compune din 9520 specii de plante. [redacted] Majoritatea insectelor au corpul divizat în trei părți: cap, torace, și abdomen.

precum: fluturi, cărăbuși, păianjeni
Orhideele formează familia de plante cu cele mai multe specii: 1150 în Panamá.
Botaniști care au studiat fauna de aici: Carlos Linnec și José Celestine Mutis în sec. 18.

*

În Bazilica Don Bosco din Ciudad de Panamá.

*

Cartierul Caledonia este comercial, cu multe tarabe și chioșcuri de-a lungul străzilor.
Mănânc din mers...
Vizitez din mers...
Trăiesc din mers...
Grăbit, superficial, mereu căutând, mereu nemulțumit...

*

Hotelul meu, La Cresta Inn, este în cartierul Bellavista.
Ciudad de Panama are 21 de cartiere.

*

Seara dinăm la un restaurant „La Esquina Van Gogh" — cu poze de-ale tablourilor favorite ale olandezului Van Gogh.
Frumos împodobit. Fotbal la televizor: Wolves-Chelsea: 1-0.

- 07. 01. 2011

Pollera este un tip de rochie folclorică panameză, albă cu broderii în 2-3 culori în jurul șoldurilor, făcută de mână.

*

La Playa Vera Cruz, publică.
15$ taxiul.
Neamenajată.
La început fusesem la Playa Bonita, privată, aparținând unui hotel, dar mi s-a cerut rezervarea cu 24 h înainte și plata de 250$.

Apa oceanului e retrasă
(reflux) dimineața
încât poți trece pe jos
de la țărm la insula a-
propiată.
De la prânz însă, valurile
revin (flux)
și te întorci cu... barca!
Atâtea stânci și pietre tă-
ioase, că nu poți merge de-
cât încălțat – chiar
și prin apă.
Sărind prin apă am călcat
pe ceva lung, care m-a muș-
cat furios, rapid, de-a-nceput
să curgă sânge... Am fugit
speriat, urlând de durere...
Mi s-a umflat talpa picio-
rului stâng. Cu un taxi m-au
dus la spitalul cel mai
apropiat din Vera Cruz, la
urgențe.
Am crezut că e șarpe veni-
nos marin.

– Las' că nu mori! zâm-
bește infirmiera. (143)
Înțelegi spaniolă? De un-
de ești?
– Din Romania.
– Aaa...
Mi-a frecționat locul muș-
căturii. Mi-a pus gheață.
Nu mai simt talpa picio-
rului și mă ustură îngrozi-
tor.
Doctorul Elgar Caseano M.
mi-a făcut o anestezie lo-
cală, asistenta o injecție în
posterior!
M-a costat vreo 7,50$
consultul medical, și 24,50$
rețeta cumpărată de la far-
macie (Enantyum 25 mg contra
durerii, și Loratadina 10 mg
contra infecției,
de două ori pe zi).
Cică animalul care m-a
mușcat se numește
Martaralla. Mă uit în dic-

ce-înseamnă, dar nu găsesc cuvântul. (…ționarul meu spaniol-englez)

Infirmiera râde... Exclamă:
- Vrea să știe denumirea științifică latină!

Până acum, în viața mea, fusesem mușcat doar de țânțari și viespii. Iată-mă mușcat și de animale exotice în țări tropicale!

Mantaralla este veninos, dar nu puternic precum vipera sau scorpionul ca să ucidă un om. Un pacient, venit cu fiu-său care avea febră (și nu știa din ce cauză, trebuiau făcute analizele de sânge — eu mă gândeam la febra galbenă înfricoșat), îmi desenează cum arată mantaralla...

Eu sunt de vină. Animalul s-a apărat, nu-l acuz!"

La india dormida. *

O frumoasă legendă spune că în Provincia Coclé, din Cordiliera Centrală, dăinuie Flor de Aire [Floarea de Aer] care era unica fiică a șefului de trib Urraca. Acesta s-a răsculat contra spaniolilor. Când spaniolii cucereau istmul panamanez, un conchistador s-a îndrăgostit de ea. Logodnicul indigen al ei, Yaravi, din gelozie s-a sinucis.

Atunci Flor de Aire s-a pornit plângând și strigând printre dealuri și câmpii că a murit. Dar Mama Natură i-a onorat frumusețea printr-un munte care se numește „India Adormită"...

* Un istoric care scris cărți,

despre trecutul panama-
nez, Dr. Humberto Ricord:
„3 Noiembrie 1903 văzut
peste un centenar" și
„Independența panama-
neză față de Columbia
și Panama în Războiul
de O Mie de Zile".

*

Poetul și scriitorul Dr. Álvaro
Menéndez Franco a publicat
15 cărți, dintre care: „Poves-
tiri și Antipovestiri" [îmi
place titlul paradoxist],
Portretul lui Victoriano Lo-
renzo", dar și literatură
pentru copii, primind 60
de premii naționale și in-
ternaționale.

*

La Aeroportul Internațional
din Panamá operează 26 de
companii aeriene, cu 56 de
destinații în 30 de țări.

*

Economia panameză
este progresează cu 9%, de-
pășind nivelul de creștere
al celorlalte țări la-
tine,
printre care Perú și Ecua-
dor erau la loc de frunte.

*

Temelia localității Panamá a
fost pusă de Pedro Arias
Davila („Pedrarias" de-
numit) la 15 august 1519,
și a fost declarat
oraș (Real Cedula) la 15
septembrie 1521 la ordinele
Regelui Spaniol Carlos I.
Din Panamá s-a pornit cu-
cerirea Perului de către
spaniorzi.

*

Vârful cel mai înalt în Pa-
namá este Vulcanul Barú,
la 3475 m altitudine.

Acest loc este denumit și „Mica Elveție", deoarece locuiesc aici expatriați din Elveția, Germania, Serbia și Croația.

*

Triburi de indigeni în statul Panama:

- Kuna, [redacted] care ocupă provincia Kuna Yala formată din aproximativ 360 insule, împărțite în 4 districte: Nargana, Ailigandi, Tubuala, și Puerto-Obaldia. Alte teritorii Kuna sunt: [redacted] Madugandi (lângă râul Bayano), și Wargandi (la nord de provincia Darien).
- Ngäbe;
- Bugle;
- Embera-[redacted] Wounaan.

- 08.01.2011

În cazinoul hotelului [redacted] Crown. [redacted] Pereții de oglinzi îți dau senzația de mărime dublă.

*

Complexul comercial Concordia.

*

Orașul Panama este în criză de apă potabilă – conform ziarului „La Prensa", deși oceanul și canalul au suficientă apă [dar trebuie filtrată, purificată, etc.].

*

Lilia are probleme cu schimbarea de euro în dolari – nu toate băncile acceptă euro iar rata este mică:
1 € = 1,18$ [redacted] 1,25$...

*

Primul Muzeu Național în Panama s-a înființat la 3 noiembrie 1906, al cărui director a fost venezueleanul Dr. R.T. Marquez.

În 1925 direcțiunea muzeului este luată de Dr. Alejandro Méndez Pereira, iar muzeul cuprinde două secțiuni: de etnologie și istorie.
În 1970 s-a instituit Direcțiunea Națională a Patrimoniului Istoric.
În 1974 s-a creat Institutul Național de Cultură.
La 1 decembrie 1975 s-a inaugurat Muzeul de Științe Naturale.

*

În Parcul Natural Metropolitan. 232 hectare. 2$ intrarea.
Pe lângă Râul Curundu.
Protejată prin lege întreaga zonă.
284 specii de plante trăiesc aici dintre care arbori ajungând la 30-35 m înălțime.
Sunt mai multe cărări prin parc, cam în lungime de 1Km.

Alegem cărarea (sendero în spaniolă) El Roble.
Pe lângă Laguniţa (un lac mic) Pond, cu broaște țestoase mici care scot capetele la suprafața apei ca niște guștei. Una chiar vine la mal să-i dăm mâncare. (147)
Mușuroaie de termite pe trunchiuri de copaci.
Pădure tropicală ploioasă.
Există și șerpi [să fim atenți!], maimuțe Titi.
Arborele de mango [Mangifera indica].

(de la pomul cu același nume (în latină Tabebuia rosea).)

Apoi cărarea La Cienaguita, cu arbori, precum Barrigón (groși și înalți)

(Pseudobombax septenatum), și Cuipo (Cavanillesia platanifolia).

~~În total cărările prin parc au 4Km.~~

Pe [redacted] Cărarea Los Caobos, de la arborele Caobo (Swietenia macrophylla), [redacted] parcul este habitat pentru 322 specii de animale (dintre care 45 mamifere), 227 specii de păsări, 36 specii de reptile, și 18 specii de amfibii. Vin și 46 specii de păsări migratoare din America de Nord. Parcul este un ecosistem unic.

M-am întrebat de [redacted] când eram școlar: de ce se mai întorc păsările călătoare din țările calde? De ce nu rămân acolo? Clima devine prea caldă vara? E mai multă hrană vara în țările reci? [redacted] Migrarea lor este [redacted] instinctivă.

Dr. Alan P. Smith (1945-1993) a imaginat [redacted] construirea de macarale pentru a studia biodiversitatea [redacted] pădurii tropicale cu sprijinul Institutului Smithsonian de Cercetări Tropicale.

O astfel de macara, galbenă, este expusă în parc.

Ce peisaje... ca-n tablourile de pictură!

Totul dens. Tapete de frunze pe jos - calci pe moale.

Lo que afecta a unos, nos afecta a todos...

[Ceea ce afectează pe unii, ne afectează pe toți...]

„Interdependența mondială...”

Ți-e frică să pui mâna pe liane... pare-ar fi șerpi. Animalele se folosesc de liane ca să se mute dintr-un arbore în altul — ca Tarzan!

Doar 1% din* lumina soare-
lui pătrunde până la pă-
mânt în junglă.
Pomii sunt așa de alăturați
ca [redacted] ploaia nu ajunge
la sol decât scurgându-se
pe trunchiurile copacilor.
Animale specifice: perezoso,
jujună, [redacted] pisica Solo,
[redacted] Maimuța [redacted] Titi.
*
Drumuri de [redacted] furnici harnice că-
rând bucățele de frunze.
*
Punctul Cerro Cedro în parc,
la 135m înălțime, de unde
se vede [redacted] panorama orașului
Panama, Podul Americilor,
Golful (La Bahía).
Locul cel mai înalt are 150 m
altitudine.
*
De umiditate și transpirație
mi-alunecă ochelarii, nu stau
pe nas.
*
Plouă, dar puțini stropi a-
jung la noi... auzim doar
zgomotul ploii. (149)
*
Un arbore cu rădăcini la
suprafață: guarumo (Ce-
cropia peltata).
încet *
[redacted] și [redacted] în Panamá
prăjituri de la Dulceria,
dar nu gustul celor fran-
ceze de astă vară... care
mi se topeau în gură.
Prăjiturile franceze erau pre-
parate cu unt, pe când cele
din America Centrală cu
grăsimi de porc.
*
Scriu mergând pe stradă
printre tarabe: jurnal in-
stantaneu, cum simt...
fără retuș.
La a doua sau a treia mâ-
nă devine artificial, pre-
fabricat, [redacted] ireal...

— 09.01.2011
La CNN un anunț că:

„România pune taxe
"vrăjitoarelor"! (150)

*

- I-haaa! Di că-lu-ţu!
Decolează avionul din Pana-
má spre Miami, Boston,
Dallas, Albuquerque.
După 3 săptămâni de soare
şi mare, din nou la scâr-
bici!... zăpadă, şi ger.
S-a terminat cu raiul tropi-
cal!

*